

SLOVENSKI NAROD

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITÀ ITALIANA S. A. MILANO.

In quelli aerei tre Curtiss e un Hurricane sono stati abbattuti dai cacciatori tedeschi. Sugli aerodromi di Micabba e Ta Venezia bombardieri nostri e germanici hanno colpito attrezzature e velivoli al suolo.

Naši in nemški bombniki so na letališčih pri Mikabi in Ta Venezii zadeli letalske naprave in letala na tleh.

stranke in GIL-a ter zastopniki oblasti in pokrajinski prvaki ter številna zastopstva med njimi povratniki in borci. Navzoči so bili še comm. Thaon di Revel za direkcijo fašijev v zunanjem ministrstvu, inspektor grof Latercheri s tajniki in prvaki italijanskih fašijev v Nemčiji. Svečano službo božjo je opravil vikar ob asistenci škofa, dočim so oddelki GIL-a in Oboroženih sil prezentirali orožje.

Spomenik, ki je bil postavljen na pobudo občine, po načrtu akademika Marcela Piacentinja, tvori stebel z rimskim orlozom na vrhu, pod katerim je naslednje preprosto, toda pomembno besedilo:

»Tu so se dne 7. avgusta 1941-XIX ponesrečili pri letalski nesreči kapitan-pilot Bruno Mussolini atlantski letalec, poročnik-pilot Francesco Vitanini Sacconi in maršal Angelo Trezzini, atlantski letalec. Leto dui po tem je bil postavljen ta stebel v večen spomin treh padlih za domovino.«

Vsi fašisti in prebivalci Pise so se udeležili v pobožni zbranosti te svečanosti ob navzočnosti podtajnika Stanke Facanesija, tajnika v notranjem ministertvu, Buffarini,

tajnika i notarijate njihovega pučarskoga
Guldija, tajnika i latalskega ministra
generala Fougiera, prefekta iz Pise vseni-
gostopisnoj oblasti i pokrajinskim hierar-
zveznega tajnika iz Pise u Livorna. Na
okraju svečanosti so se zbrali fašisti iz P'se,
italijanske organizacije, celotna množica de-
mlavcev in ljudstva ter bataljon Oboroženih
sil. Spomenik je bil očet savor,nico n na
vznemžno so bili položeni trajovalni venci
Tajnika Stranke in državnih podtajnikov,
guvernerja iz Rima, občine Pise, vojske
posadke in letalstva. Ob straneh je bila
časna straža dveh oboroženih oddekov le-

Podtajnik Stranke je po pozivu k pozoru povelicael žrtve Bruna in njegovih letal-
skih tovarišev, ki so padli za slavo domovine
in za vedno večjo Italijo po prerok-
vanju Duceja. V imenu Stranke je podtaj-
nik odkril spomenik in ga izročil v varstvo
domaćinom, ki ga bodo počaščali s svojo
vero in s svojim navdušenjem. Po apelu
padlih z močnim odgovorom »nazvoči so«
je nadskof iz Pise blagoslovil spomenik.
Nato je množica skvadrstov defilirala pred
spomenikom.

Svečana zadušnica

Ob 10. uri je bila v forlijski katedrali svečana maša žadusnica. Svetište je bilo odeto v črmino in ob straneh prostornih ladij so bili postrojeni oroženi oddelki GIL-a in okrog krste v središču cerkve so bili letalci in vojniki skupno z crkimi zastopitelji posadke. Ob straneh glavnega oltarja so bili praporci forlijskega fašizma s praporom 82. legije »Benito Mussolini« in praporci oddelkov vojske in borbenih skupin ter ženskih fašev so se razvrstili v obeh stranskih ladijah. Na krsto je bil položen šopek cvetlic z modrim trakom, poleg pa je stal častniški sluga kapitana Bruna Mussolinija. Verskim obredom so prisostvovali Tajnik Stranke, general Porro kot zastopnik državnega tajnika za letalstvo, Prefekt, Zvezni Tajnik, senator Morgagni, nacionalni svetnik Mezzasoma, generalni podpoveljnik GIL-a, nadzornice

San Remo, 7. avg. s. O prvi obletnici smrti častnega pilota Bruna Mussolinija je bila večeraj zjutraj resnobna svečanost v parku velikega okrovališča letalskega ministrstva, ki se nahaja na čudovitem griču Berigo in kateremu bodo po Ducejevem ukazu nakazana sredstva od avtorskih pravic knjige »Govorim z Brunom«. Malo pred svečanostjo so se oficirji in vojaki postrojili pred Brunovim kipom. Kmalu nato so prišli župan kot zastopnik Prefekta, Zvezni Tajnik in polkovnik Schaltenbrandt, ravnatelj nemškega okrovališča, in zastopnika oblasti ter Oborožene sile. Na znamenje pozora sta dva oficirja ob ganjenosti vseh navzočih položila lovčev venec z zlatimi jagodami pod kip, kar je polkovni zdravnik letalskega Pedrazzi pozval kapitana Bruna Mussolinija. Kratka in svečana ceremonija se je zaključila s pozdravom Kralju in Cesarju ter Duceju na poziv Zveznega Tajnika.

Atene, 7. avg. s. v Gréjži bivajoči Italjani so se spomnili: z živim in pomolnim ganjenjem slavne smrti kapitana-pilota Bruna Mussolinija pred letom dni. Glorijale di Roma» posveča pretrpetljivi članek temu spomninu in zaključuje: »Ko proslavljamo spomin slavnega Ducejevega sina, se usmerjamo s povečano odločnostjo duha in dela h končni zmagi, ki bo poveljevanje vseh junakov. V počastitev spomina po- veljnika Bruna Mussolinija je atenski fašij dodatno razdelil zastonj živež in zdravila potrebnim rotakom.

Madrid, 7. avg. s. Tisk se spominja prve obletnice smrti Bruna Mussolinija, obnavljajoč dokaze ljubezni in občudovanja Španije za Italijo in fašistično mladino, katere tako svetel vzgled je bil Bruno.

Obnovite naročnino!

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 7. avg. Nemško vrhovno poveljništvo objavlja naslednje vojno poročilo:

V kavkaškem področju zasledujejo nemške in rumunske čete sovražnika v veliki vročini in v silnih pohodih pehote v smeri proti Krasnodaru. Železniško križišče Timovskaja je bilo zavzeto. Brzi oddelki so prispeli čez mostiča na Kubanu 50 km severno od Majkopa. Tu je bila uničena cela sovjetska divizija, ki je poskušala prodrati.

Nočni in dnevni napadi letalstva so bili usmerjeni na Transporte in železnice ob črnomoški obali, na izrastkih Kavkaza in na spodnjem kolenu Volge.

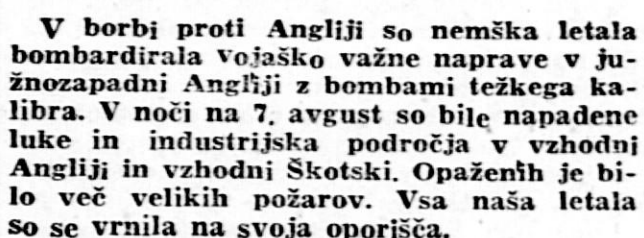
Severno od Saljske so nemške in rumun-
ske čete v borbi z novo dovedenimi sovraž-
nimi skupinami. V obrambi proti tem na-
padom je samo večerj nemška tankovska
divizija uničila 51 težkih sovražnih tankov.
V velikem loču Dona je ponovil sovraž-
nik svoje brezuspešne napade.

Na prostoru pri Rževu so nadaljevale sovjetske čete obupne razbremenilne napade. Pri obrambi so strimoglavna in bojna letala uspešno razbremenila naše čete. Sovražnik je imel pri tem velike izgube ljudi in orožja.

V Finskom zalivu je bila na morju pri Lavasariju potopljena z bombami sovjetska stražna ladja, štirje nadaljnji brzi čolni in en minolovec pa poškodovani. Na visokem severu so nemška letala bombardirala sovražna taborišča na Ribikšnem polotoku in topniške postojanke južnozapadno od Murmanska.

Na vzhodni fronti je izgubilo včeraj sovjetsko letalstvo 138 letal. Sedem lastnih letal pogrešamo.

Nekaj angleških letal je podvelo večraj motilne polete v veliki višini nad južno-zapadno in zapadno Nemčijo. V pretekli noči so angleška letala ponovno usmerila svoje napade na več mest poresko-westfalskega industrijskega področja. Civilno prebivalstvo je imelo izgube. V stanovanjskih okrajih so razdiralne in zažigalne bombe povzročile škodo na poslopijih. Nočni lovci so sestrelili 7 napadalnih letal.

Rukajärviem in 2 lovski letali nad Finskim zalivom. Protiletaska obramba je preprečila sovjetski poskus bombardiranja Kotke.

Berlin, 8. avg. s. Sovjetsko poveljništvo je poslalo v bojne črte na raznih odsekih fronte v zadnjih dneh veliko število letalskih skupin za obrambo svojih čet na kopnem. Poveljništvo skuša s tem tudi zmanjšati pritisk Nemcev in zaveznikov zlasti na južni fronti. Kakor se pa doznava iz vojaškega vira, je ta načrt stal sovražnika drago, kajti sovražnik je izgubil veliko število letal in posadk. Po zadnjih obvestilih je bilo od 3. do 4. avgusta sestreljenih 442 sovjetskih letal, dočim je nemško letalstvo v istem času izgubilo na tej fronti 27 letal.

Berlin, 8. avg. s. Nemško podmorniško orčrže je doslego nove važne zmage. So-
vražne ladje so bile potopljene na Atlanti-
ku in pred afriško zapadno obalo. To zno-
va potrjuje, da nemške podmornice vedno-
bolj razširjajo svoje smrtonosno akcijsko
področje in da ni varna nobena pomorska
pot, pa naj bo še tako oddaljena. To po-
trjuje tudi v nasprotju s trditvami anglo-
sške propagande, da je borba z osmiliti-
morskim volkii popolnoma neučinkovita
in da imajo prav utopisti, ki na glas zahte-

Trpki londonski komentarji o položaju na vzhodni fronti

Stockholm, 8. avg. s. Londonski dopisnik lista »Afton Tidning« piše, ta je angleški parlament šel na počitnice v ozračju velike napetosti zaradi indijske krize, ki je dosegla vrhunec in zaradi katastrofalne-

ga položaja v Rusiji, kjer nemške in zavvezniške armade se naprej prodirajo proti Kavkazu. »Times« je objavil včeraj zjutraj siteda poročila svojega posebnega dopisnika na ruski fronti: Južno od Stalin- grada se mora rdeča armada še nadalje umikati. Mesto samo je v nevarnosti. Čeprav so Rusi večkrat izvedli protinapade, jim ni uspelo ustaviti pohoda sovražnika, niti preprečiti, da sovražnik ne bi dobil nova ojačenja.

Vojaški sodelavec lista »Daily Express« je zelo razburjen in piše, da se je Timošenko zdaj že zadosti umaknil in da je prišel zanj trenutek, ko mora misliti na trdo-

vraten odpor, če noče, da bi bilo vse izgubljeno. Stalingrad je ogrožen. Ze danes so v nevarnosti zveze med skupinami vzhodnih in zapadnih sovjetskih armad. Zakaj Timoženko ne ... ?

Vojaški komentator ruskega radia Gabrilov je izjavil včeraj zvečer, da se je »položaj brez dvoma poslabšal« in da »kažejo Nemci popolno premoč ne samo v zraku, temveč tudi v tankih na vseh odsekih fronte«.

Rim, 8. avg. s. »Rdeča zvezda« po ugotovitvi resnega stanja rteče vojske in po omenitvi nedavnega Staljnovega ukaza, da čete ne smejo prepustiti niti pedi zemlje na fronti, naslavlja nadaljnji tragični poziv četam, pozivajoč jih, naj se ustavijo. List zaključuje svoj poziv s sledečimi besedami: »Dovolj je! Noben sovjetski vojak ne sme zapustiti prostora, kjer se nahajajo.

Stafin je sklical v Moskvo zastopnike svojih zaveznikov

Rim, 8. avg. s. Zahtevе Sovjetov po takojšnji pomoči Anglije v Amerike Rusiji, ki je v nevarnosti, so velno bolj vsiljive in odkrite. Medtem ko se sovjetska poslanika v Londonu in Washingtonu gibljeta na vse načine pri vladah obdrž držav, je Stalin nujno skical v Moskvo diplomatske zastopnike Anglije in Amerike, ki so odpotovali z letalom iz Kujbiseva v Moskvo in sledili so jim kmalu nato zastopniki nekaterih begunskih vlad, ki so bili tudi poklicani v Kremelj, da poročajo svojemu rečeemu cariu.

no obstojajo znatne rezerve materiala, je treba še vedeti, ali obstoja tudi zadostno število letališč, pilotov, pomožnih sredstev itd. za pričetek letalske ofenzive v velikem slogu. kakršnega si želi Amerika.

Berlin, 8. avg. s. Železniško križišče mesta Timojevskaje, ki je izredno važno na progi Rostov—Krasnodar, so nemške čete predvčerajšnjim zavzele v naskoku.

Helsinki, 8. avg. s. V zadnjih 24 urah so finske čete na fronti Aunuške in Karelske ožine odbile vse ponovne napade, tako na širših odsekih kakor krajevne, ki so jih izvedle sovjetske enidine, tako da je položaj ostal nespremenjen. Na fronti vzhodne Karelije je finsko topništvo v odseku Uhtue uničilo s preciznim streljanjem sovjetske utrdbe in ofenzivna gnezda ter povzročilo gozdne požare, zaradi katerih so eksplodirala obsežna minska polja na sprotnikovi in skladišča municije v bližini položajev rdečega topništva. Finske letalske sile so sestrelile 1 rdeče letalo nad

Stockholm. 8. avg. s. »Amerika smatra Indijo za zelo važno operacijsko področje in je pripravljena pomagati Angliem na tem ozemlju, če bi bili Angleži prisiljeni uporabiti energične mere za tretje gibanje po neodvisnosti«, piše severnoameriški list »Christian Science Monitor«, proučujoč sedanji položaj v Indiji.

Sonam. 8. avg. s. Nad 800.000 Hindujcev, ki žive v Sonamu, je pristopilo k pokretu za neodvisnost Indije. Za 12. avgust se pripravila velika javna manifestacija, katere se bo udeležilo najmanj 30.000 oseb.

Jena, 8. avg. s. Seizmološki zavod v Jeni je včeraj ponoči zabeležil močan potres, katerega epicenter se verjetno nahaja v oddaljenosti 90.000 km in verjetno v kakem področju Vzhodne Azije. Seizmografi so delovali tri ure.

Obletnica smrti Bruna Mussolinija

Ljubljana, 8. avgusta

Danes pred enim letom je vso Evropo globoko pretresla vest o junaški smrti Bruna Mussolinija. Ves je bil še mlad, podjeten, drzno tvegajoč, ko je v visoki službi ljubljene domovine omahnil s preizkuševalnega letalskega aparata v junaško smrt. Letalo ki ga je bil Bruno Mussolini vzljudil že v roni mladosti in ki je v njem videl sijajno sredstvo za krepitev moči italijanskega imperija, mu je ob poslednjem življenjskem letu stotno povečalo slavo, ki mu jo je prinašalo ob nešteti držnih letih. Vzbudil je občudovanje vseh s svojimi drznimi, zmagovitimi poletji v abesinskem vojni, v španski vojni, nad sredozemskim alpskim in grškim nebom. Bil je pa tudi med hrabrimi udeleženci vseh velikih pionirskih poletov. Pod poveljstvom polkovnika Bisia se je udeležil v avgustu 1937 tekmovalnega poleta na 7000 km dolgi zračni progi iz Istre preko Damaska v Pariz, v januarju 1938 pa je letel skupno s proslavljenimi italijanskimi letalci v Brazilijo.

Mussolini je v svoji znameniti knjigi, s katero je poveljal spomin svojega junaškega sina, podrobno popisal odlike duha, srca in volje, ki so pred vso domovino ter vsem svetom tako visoko povzdignile podobno Bruna Mussolinija, ki si ni pridobil pomembnih zaslug le za razmah italijanskega letalstva, ampak tudi za poveljanje letalske, pionirske misli vošče. Zato pa je veste o njegovi junaški smrti pred enim letom globoko zagnila v žalost vseh letalski svet, ki je zrl v pogumemu sinu utemeljitelja Italijanskega Imperija neprekosljivega pionirja letalstva.

Danes se vsa Italija spoštljivo klanja spominu svojega velikega sina. Pridružuje-

jo se ji v tem vsi narodi osnih sil ter s temi silami prijateljsko združeni držav. Večna slava imenu in delu Bruna Mussolinija.

Obiski v vojaški bolnici

Ljubljana, 8. avgusta

Zenski Fašo nadaljuje s svojim dobrotnim delovanjem v prid ranjenecem in bolnim, ki se zdravijo v vojaški bolnici.

Tudi včeraj dopoldan se je podala pokrajinska Zauptnica med bolnike, da jim prinese darila in svojo izpodbojnost besedo. Plemenito delo Zauptnice ter drugih fašističnih tovarišic, ki so jo spremljale ob priliki obiska, je vzbudilo priznanje vrlih vojakov, ki vidijo v ljubljanskih fašističnih ženah svoje dobre sestre, ki nikdar na nje ne pozabijo in ki jim ob obiskih izražajo zahvalo za njihovo hrabro borbo za zmago italijanskega orožja.

Dar zavoda „Emone“ fašistkemu Dopolavoru

Poljedelski in nepremičninski zavod „Emone“ je poslal Zveznemu tajniku dar 15.000 lir za fašistijski Dopolavoro. Zvezni tajnik je nakazal denar mladi ustanovi ter je sporočil zavodu „Emone“ svojo osebno zahvalo ter zahvalo vseh v Dopolavoru vpisanih članov. Serija darov se nadaljuje in topot so vsi ljubljanski Italijani veseli saj si z vsoto, ki jo je nakazal zavod „Emone“, povečuje Dopolavoro svojo bilanco in vodilni odborniki bodo laže razvili svoje delovanje za okrepitev vseh.

Izpred sodišča

Ljubljana, 8. avgusta

Pred sodnikom poidecem dr. Rantom sta se v četrtke zagovarjala dva obtožena, ki ju preganja državno tožilstvo. Obtoženo je zastopal državni tožilec Branko Goslar.

34 letni oženjeni mizar Josip Z. po rodu iz Dvorske vasi pri Velikih Laščah je odpejal trgovcu s lesom Francu Šuštarju večjo količino lesa in kupil neke predmete, ki so bili ukradeni istemu oškodovancu. Zagrešil je s tem več prestopkov po §§ 34, 314 in 333 k. z. Z njim bi se moral zagovarjati tudi obtožene, ki je prodane predmete ukradel. Med preiskavo pa se mu je posrečilo pobegniti.

Obtožene je zanimal, da bi bil hotel omenjene deske ukrasti. Zagovarjal se je, da jih je vzel pri belem dnevu, in sicer zato, ker mu je zasebni udeleženec že pred časom pridržal nekatere njegove deske, voz in nekaj drugega lesa. Te navedbe je potrdil tudi oškodovalec, navajajoč, da mu je obtožene dolgoval že delj časa večjo vsoto denarja.

Glede nakupa ukradenih predmetov je zatrjeval, da ni vedel, da so bili ukradeni. Čim je zato zvedel, so bili vrnjeni lastniku. Tako obtoženeč kakor oškodovalec sta glede nekaterih navedb predlagala zaslisanje novih prič. Sodnik je njunemu predlogu ugodil in razpravo preložil na nedoločen čas.

V drugem primeru se je morala zagovarjati 33 letna kuharica Pavla P. Pred časom je imela ljubavno razmerje z delavcem v tovarni „Indus“ Ivanom A. Namravala sta se poročiti in ji je Ivan zato zaupal v shrambo vse svoje prihranke. Pavla mu je večkrat kaj kupila in plačala za njega nekatere njegove račune.

Ivan A. pa se je ponesrečil in umrl. Njegovi dediči so prevzeli njegovo obliko in ostale vrednosti ter terjali od nje še 1400 lir, češ da hrani še toliko njegovega denarja. Pavla pa je izjavila, da nima več nobenega denarja, ki bi bil last Ivana. Na podlagi izpovedi raznih prič je po tem brat pokojnega Ivana ovadil državnemu tožilstvu.

Pavla je tudi na včerajšnji razpravi zanikala, da bi imela še kaj denarja od pokojnega Ivana. Porabila ga je vsega za njegove izdatke in mu tudi svoječasno dala zadevna potrdila. Ta je pa Ivan potem zažgal.

Sodnik je predlagal obtoženci in oškodovancu, naj se na kakšen način poravnata. Zasebni udeleženec pa tej misli ni bil naklonjen, izražajoč se zelo nedelikatno o obtoženci.

Razprava je bila preložena, da bodo zaslisane še nekatere prič, ki so baje slišale oziroma niso slišale, da je obtoženka nekoč izjavila, da ima še 1400 lir denarja pokojnega Ivana. Obtoženko je zagovarjal odvetnik Jakob Petrovič.

Iz Spodnje Štajerske

Nov grob. V Mariboru je umrla upokojena poštarica Avgustja Kranner.

Zetev je končana. Tudi v ptujskem okrožju je pomagalo kmetom pospravljati žito več deklek iz Dunaja in Maribora. Te dni so se pogovile in sicer tako, da so priredile popoldne ranjenim vojakom v vojni bolnici v Radgoni prijetno zabavo. Razvedrile so jih s petjem in igrami ter jim izročile pohvalne spodbujajočih kmetov, pripovedovalce so jim tudi o svojih doživljajih med četvijo.

Nova zadruga v Marenbergu. Na pobudo krajevne povojnice za kmetke zadve Langerja se je zbralo v Marenbergu mnogo kmetovalcev, da ustanove kmetijsko nabavljivalno in prodajno združbo. V novo združbo se je takoj prijavilo nad 30 kmetov. Za predsednika je bil izvoljen Alojz Langer iz Marenberga, za pooblaščenca pa posestnik Max Höbling, tudi iz Marenberga.

Glasbeni natečaj GM

Ljubljana, 8. avgusta

Z velikodušno poklonitvijo Duceja je bila dana Glasbeni Matici ljubljanski možnost, da je razpisala začetkom meseca novembra m. l. glasbeni natečaj: za instrumentalne skladbe, vokalne-instrumentalne skladbe ter zborove z izvirnim slovenskim besedilom in katerega se lahko udeležijo slovenski skladatelji. O uspehu natečaja za mešane zborove, klavirske skladbe ter skladbe za violino ali kako drugo godalo in klavir, smo poročali že v letošnji velikonočni številki. Posebna jurija Glasbene Matic ljubljanske je pregledala preložitve skladbe, ki so bile vložene za odkup. Odkup se je črpal iz zneska 10.000 lir in 36 avtorjev je vložilo 192 skladb, od teh: 1 avtor 2 mladinska zborova, 5 avtorjev 45 mešanih in 2 mešanih zborov, 4 avtorji 8 skladb za godala in klavir, 2 avtorja 5 orkestralnih del, 4 avtorji 6 del za manjše ansamble, 12 avtorjev 58 samospesov s spremljevanjem klavirja, 2 avtorja 10 samospesov s spremljevanjem orkestra in 6 avtorjev 38 skladb za klavir.

Odkupljena so bila naslednja dela naših skladateljev: od L. M. Škerjancja: 2 mladinska zborova, 2 skladbi za violino in klavir, 1 orkestralno delo, 1 komorni trio in 1 samospes s spremljevanjem klavirja; od Saše Šantla: 2 meška, 1 mešan in 1 ženski zbor, dalje Concertino za violino in klavir ter Scherzo za dve gosli in violi; od Matije Tomca 1 mešan zbor in 2 klavirske skladbi za mladino; od Karla Pahorja 1 mešan zbor; od Vinka Volopivca 1 mešan zbor in od Mirce Sancinove 4 klavirske skladbe za mladino.

Vsa ta dela bodo izšla v prihodnjih izdajah Glasbene Matic tuji izdatki se bodo črpali iz subvencije poklonjene od Duceja. Poleg tega je odkupila Glasbena Matica še 5 Škerjancjevih samospesov za glas s spremljevanjem orkestra in 2 njegovi simfonični deli, od Šantla pa Sonata za čelo in klavir ter Anamitski motiv za violino in klavir. Ta dela se za enkrat ne bodo izdala ter bodo izročena študijskemu arhivu izvirnih slovenskih skladb, ki je poseben del glavnega matičnega arhiva.

Jurija je pravkar pregledala tudi simfonične skladbe in vokalne-instrumentalne dela. Za vsako skupino sta vložila po dva avtorja vsak po eno skladbo. Jurija za ta dela ni predlagala nobene nagrade, pač pa otkup kantate za mešan, ženski zbor, alt, bas-solo, orkester in orgle: Krizev pot, ki ga je komponiral na besedilo V. de Taufferjeve skladatelj prof. Matije Tome.

Skupno je razpisala Glasbena Matica iz subvencije nagrad za 26.000 lir in 15.000

lir je določenih za tisk izvirnih del. Skupno je torej 41.000 lir za dela domačih skladateljev in udeležilo se je skupno 70 avtorjev, ki so vložili 278 skladb. To je bil največji glasbeni natečaj, kar jih je bilo do sedaj razpisanih pri nas. Nagrada in odkupljena dela so deloma že izšla v 22 zvezkih, dočim je 16 zvezkov za izdajo popolnoma pripravljenih.

Sredi avgusta nas zebe

Ljubljana, 8. avgusta

Zadnje dni je bila najnižja dnevna temperatura vsak dan nižja. Najvišja je bila ta teden v torek, ko so v Zvezdi zabeležili 16,8° C. V sredo je popustila na 15,6, v četrtek na 15,4, včeraj na 12,9. Izredno hladno je bilo današnje jutro. Na Barje se je vleгла gosta, vlažna megla, ki je zagnila v svoj moker plašč tudi vse mesto. Kdor je moral že zgodaj zjutraj od doma, se je dobro oblekel, ker ga je sicer zebljo. Živo srebro je v termometru zdrknilo zopet znatno navzdol. Davi so v Zvezdi zabeležili minimalno temperaturo 8,9° C. Tako hladnega jutra in dneva letošnje poletje še nismo zabeležili.

Istočasno z minimalno se je nivala tudi maksimalna dnevna temperatura. Najvišja je bila v ponedeljek, ko so zabeležili 30,0° C. Nato je naglo popuščala. V torek je termometer pokazal največ 25,0, v sredo še samo 18,2, v četrtek 17,8, medtem ko se je maksimalna temperatura včeraj v skladu z delnim izboljšanjem vremena zopet vzdignila. Včeraj je znašala 19,7° C.

Barometer se še vedno dviga in je že dosegel stanje pred sedanjim slabim vremenom. Tudi po današnji jutranji megli, ki se sedaj že počasi dviga in izgublja, sklepamo, da nam bo že danes sijalo v opoldanskih urah sonce. Verjetno bo solnčna tudi jutrišnja nedelja, čeprav za kopanje in solčenje ne bo tako privlačna, kakor sta bili zadnji dve.

Iz Hrvatske

Bolgarski gostje v Zagrebu. Sredi prejšnjega tedna je prišel v Zagreb na večeravno bivanje bolgarski prosvetni ministar prof. dr. Jovov s svojimi spremljevalci. Bolgarske goste so v Zagrebu prisrčno sprejeli Ogleđali so si vse znamenitosti mesta, zlasti kulturne ustanove. Ob tej priliki je bila ratificirana bolgarsko-hrvatska kulturna pogodba, kar je komplement tisk obeh držav kot pomemben dogodek in važen prispevek k novemu redu v Evropi. Bolgarski list „Večerni“ je priobčil o tem dogodku toplo pisan članek, ki v njem pravi med drugim: „Bolgarski narod z največjimi simpatijami spremlja plemenite in prijateljskega hrvatskega naroda v izgradnji njegove nove Neodvisne Države. Nobenega dvoma ni, da je v sedanjih izrednih časih neobhodno potreben podvojen polet, toda prijateljski Hrvati ga imajo. Poleg tega imajo še plemenitega vodjo železne volje, obdaruvanega z izrednimi sposobnostmi, Poglavnika dr. Ante Paveliča, ki je dokazal, da ni samo velik revolucionar in junaški borec za svobodo in neodvisnost, temveč tudi podjeten in dalekoviden državnik.“

Proslava hrvatske žetve. Od 10. do 15. t. m. bo prirejen na Hrvatskem praznik žetve. Na Katarininem trgu v Zagrebu bo v teh dneh več prireditev, za katere vlada v mestu veliko zanimanje, ker bo to prva proslava žetve na Hrvatskem. Občinstvo bo imelo priliko slišati najboljše skladbe hrvatskih skladateljev in nastopali bodo najboljši hrvatski umetniki. Prireditveni odbor je izdal za svečani teden hrvatske umetnosti v okviru proslave žetve posebne znake, o katerem pišejo hrvatski listi, da je znak hrvatske solidarnosti in da mora krastiti prsi slehernega Hrvata. Tako naj se pokaže tudi na zunaj hvalnost in priznanje žužljavim kmetičkim rokam.

Nagrade pridelovalcem pšenice. Da bi se kmetovalci še z večjo vneto lotili pridelovanja pšenice, prireja hrvatsko kmetijsko ministrstvo natečaj za čim večji pridelek pšenice na katastrski orali. Določene so nagrade po 5000, 8000 in 10.000 kun. Prvi dve nagradi sta omejeni na poedine okraje, zadnja je pa okrajna in dobi jo tisti kmet, ki bo dosegel na svojem polju največji povprečni pridelek pšenice v dotičnem okraju. O nagradah bo odločala posebna komisija po navodilih in predpisih kmetijskega ministrstva.

Napredek Osijek. Osijejska občinska uprava je sklenila proslaviti prvo obletnico ustanovitve Neodvisne Države Hrvatske z raznimi javnimi deli. Zgradila je zelo lepo kopalnico, ki je bilo že otvoreno, zdaj pa gradi „Dom dr. Ante Starčevića“, ki bo v njem zavetisti za starčke in starke. Stroški bodo znašali več milijonov kun in trije milijoni so že zagotovljeni. Podružnica delavskega zavarovanja je pa tudi v proslavo prve obletnice hrvatske neodvisnosti ustanovila in svečano otvorila zoben tehniko. To je prvi zavod te vrste na Hrvatskem.

Izsuševanje Jelas polja naglo napreduje. Urejevanje in izsuševanje velikega Jelas polja na Hrvatskem hitro napreduje. Polje obsega 37.000 oraloval zemlje, ki je večinoma izpostavljen poplavam. Najbolj dočimno je gorstnik potokom, pa tudi Sava se rada razlije čezeno. Za kopanje kanalov uporabljajo dva velika žerjava. Računajo, da bodo do konca prihodnjega leta končana vse dela. Iz sušitvijo Jelas polja se bo pridobilo mnogo rodovitne zemlje.

Hrvatski perutinarji v Bolgariji. Po osemindnevem bivanju v Bolgariji so se hrvatski perutinarji včeraj teden vrnili v Zagreb. Bili so gostje bolgarskega kmetijskega ministrstva in ogledali so si vzorne perutninske farme, obenem so se pa seznanili z ukrepi, ki jih je storila in jih še pripravlja bolgarska vlada za povzdigo perutinarstva. Prepričali so se na lastne oči, da je perutinarstvo v Bolgariji zelo visoko razvito.

Prebivalstvo Banjaluke preskrbljeno z drvmi. Banjalusko mestno poglavarstvo je naročilo večjo količino drv, da bo prebivalstvo čez zimo preskrbljeno z njimi. Drva so že prispela in prodajajo jih po 450 kun meter.

Dve novi industrijski podjetji v Zagrebu. V Zagrebu je bilo ustanovljeno novo industrijsko podjetje za predelovanje sadja in sočiva. Imenuje se „Slavonka“ in delniška glavnica znaša 5.000.000 — kun ter je razdeljena na 5000 delnic. Kot člani ravnateljstva so vpisani dr. Fedor baron Turković, dr. Dragutin Cekuš, Vladimir Premrov, Teodor pl. Kušević in dr. Leo Vic. Drugo novo podjetje je „Hrvatsko aluminijsko d. d.“ s sedežem v Zagrebu. Podjetje je bilo ustanovljeno za 30, odnosno 50 let z namer-

nom, da zgradi tovarno glin, tovarno aluminija in tovarno za predelovanje aluminija ter organizira izkoriščanje boksita na Hrvatskem. Osnovna glavnica znaša 20.000.000 kun in se deli na 1000 delnic po 20.000 kun. Osnovna glavnica je v celoti vplačana.

Natečaj za najboljšo hrvatsko ljudsko igro. Načelnik državnega urada za narodno prosveto je razpisal natečaj za najboljšo hrvatsko ljudsko igro. Vsebinska mora biti vzeta iz hrvatskega narodnega življenja, zlasti iz dobe borbe za osvobodjenje. Določeno so tri nagrade in sicer 20.000, 15.000 in 5000 kun. Nenagradjena dela lahko odkupi državni urad za narodno prosveto po 2000 kun, če so sicer dobra. Tekmujejo lahko samo še ne objavljena dela.

Prehrana hrvatskega delavstva. Hrvatska delavska nameštenska nabavljajna druga je imela dne v Zagrebu sejo, na kateri se je obravnavalo vprašanje prehrane delavcev in nameštencev. Sprejeti so bili predlogi o raznih ukrepih, da se zagotovi prehrana čez zimo.

Nemška srednja šola v Zagrebu. Na nemški srednji šoli v Zagrebu se prične redni pouk že v ponedeljek 17. avgusta. Vpisovanje bo od 12. do 15. t. m.

V Nemčiji zaposleni hrvatski delavci. V Nemčiji zaposleni hrvatski delavci in delavke so poslali Poglaviniku dr. Paveliču brzojavko, v kateri mu iskreno čestitajo k rojstnemu dnevu.

Beleznica

KOLEDAR

DANES: Sobota, 8. avgusta: Crtjak, Avgustin Kazotić

JUTRI: Nedelja, 9. avgusta: Roman, Janez Vianej

DANASNJE PRIREDITVE

KINO MATICA: Zaljubljena dekleta

KINO SLOGA: Skandalček

KINO UNION: Boccaccio

KINO MOSTE: Živahna žena in Zimske norosti

RAZSTAVA SLIK EDA DERŽAJA v galeriji Obesnel na Gosposvetki cesti odprta od 9. do 12.30 in od 15. do 18.30

PRIREDITVE V NEDELJO

KINEMATOGRAF NESPREMENJENO

RAZSTAVA SLIK EDA DERŽAJA v galeriji Obesnel na Gosposvetki cesti. Ob 10.30 vodstvo po razstavi. Vodi slikar sam

DEŽURNE LEKARNE

DANES IN JUTRI: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Mr. Klanjšček Dia, Gosposvetka cesta 4 in Bohinec ded, Cesta 29, oktobra 31

NEDELJSKO DEŽUR. ZDRAV. SLUŽBO bo opravljal od sobote od 20. do ponedeljka od 8. zjutraj mestni višji zdravstveni svetnik dr. Franta Miš, Poljska cesta 15.

Naše gledališče

OPERA

Sobota, 8. ob 17.: Baletni večer. Izven. Cene od 20 lir navzdol.

Nedelja, 9. ob 16.: Trubadur. Izven. Zadnjičkrat v sezoni. Cene od 28, lir navzdol.

Zadnja letošnja predstava „Baletnega večera“ bo danes v soboto ob 17. uri. Na sporedu je „Chopiniana“, Dohnanyjev „Pierretin pajčolan“ in Borodinov „Polovski ples“. Solo bodo plesali: Bravničarjeva, Japljeva, Remškarjeva, Golovin, Kurbos, k. g. in Pogačar. Dirigent D. Zebre, koreografing. Golovin, načrti za kostume v „Pierretin pajčolanu“ Jela Vilfanova, izdelava pod vodstvom Staničeve in Remškarje.

Radio Ljubljana

PONEDELJEK, 10. AVGUSTA 1942-XX

7.30 Slovenska glasba, 8. Napoved časa — poročila v italijansčini, 12.10 Plošče, 12.30 Poročila v slovensčini, 12.45 Na harmoniko igra Avgust Stanko, 13. Napoved časa, Poročila v italijansčini, 13.15 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovensčini, 13.17 Orkester Cetra vodi dirigent Barzizza, 14. Poročila v italijansčini, 14.15 Koncert Radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Sijanec, — Glasba za godalni orkester, 14.45 Poročila v slovensčini, 17.15 Godalni orkester vodi dirigent Spaggi, 17.45 Chopinova glasba, 19.30 Poročila v slovensčini, 19.45 Operna glasba, 20. Napoved časa — poročila v italijansčini, 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovensčini, 20.30 Vojaske pesmi, 20.45 Lahko glasbo vodi dirigent Gallino, 21.15 Koncert Toneta Petrovič, basista, 22. Predavanje v slovensčini, 22.10 Koncert Adamičevega orkestra, 22.45 Poročila v italijansčini.

NEDELJA, 9. AVGUSTA 1942-XX

8. Napoved časa — Poročila v italijansčini, 8.15 Koncert organista Goffreda Giardija, 11. Prenos pete mase iz bazilike Presv. Oznacenja v Firenzi, 12. Razlaga evangelija v italijansčini (O. G. B. Marino), 12.15 Razlaga evangelija v slovensčini (O. Sekovanič), 12.30 Poročila v slovensčini, 12.45 Komorna glasba, 13. Napoved časa — poročila v italijansčini, 13.15 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovensčini, 13.20 Operna glasba izvajajo mladi umetniki, 13.50 Vojaske pesmi, 14. Poročila v italijansčini, 14.15 Koncert radijskega orkestra in komorne zbor, vodi dirigent D. M. Sijanec — Slovenska glasba, 14.45 Poročila v slovensčini, 17.15 Inz. Novak Viktor: Obramba pred gozdniimi škodljivci — predavanje v slovensčini, 17.35 Koncert Kmečkega tria, 19.30 Poročila v slovensčini, 19.45 Pisana glasba, 20. Napoved časa — poročila v italijansčini, 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovensčini, 20.40 Operna glasba — orkester in zbor vodi dirigent Petralia, 21.20 Predavanje v slovensčini, 21.30 Koncert pianističnega dua Seifert-Demšar, 22. Zanimivosti v slovensčini, 22.10 Godba na pihala, vodi dirigent Storaci, 22.45 Poročila v italijansčini.

Madžarski izseljenci se vračajo iz Bosne

Delo madžarske vlade v interesu povratka madžarskih izseljencev iz inozemstva se po načrtu nadaljuje. Iz Bosne se je vrnilo zadnje čase precej Madžarov, živčih v občinah Gunja, Vučjak in Broko. Povratniki so že prispeli v Bačko in prevzeli njim namenjena posestva. Od aprila do julija se je vrnilo iz omenjenih treh bosanskih občin 235 madžarskih družin. Vrnilo se je tudi že 120 madžarskih družin iz Bjelne.

švica v pričakovanju milanske Scale

Godelovala bo z obširnimi umetniškimi programom na velikem festivalu v Luzernu — B. Gigli bo pol izbrane antične in operne arije

Milano, v začetku avgusta

V krogih ljubiteljev glasbe se je naglo razširila vest, da se je slavna milanska Scala odzvala povabilu za sodelovanje pri letošnjem velikem festivalu ki bo v Luzernu. Tako stopa naša Scala zopet na mednarodno prizorišče, na katerem bodo znameniti pevci in godbeniki ponovno pomnožili njen sloves, njeno svetovno umetniško veljavo. Dragocen odziv Scale na lucernsko povabilo bi je vzbudil veliko veselje, radostno umetniško pričakovanje vsega švicarskega prebivalstva, zlasti pa švicarskih glasbenikov in lucernskega meščanstva, ki je v vsemem pričakovanju slavnih gostov iz Milana.

Lucernski glasbeni festival se bo prišel na praznik Velike gosposnice dne 15. avgusta. Prva manifestacija globoke glasbene umetnosti milanske šole bo orkestralni koncert pod strokovnjoško taktirko maestra Viktorja De Sabate. Potem so na sporedu še drugi koncerti, ki jih bodo vodili znameniti dirigenti Semfin, Molinari in Guarnieri. Vmes bodo nastopili sijajno izvežbanii baletni skupini milanske Scale. Nedvomno veliko navdušenje bo vzbudil imeniten prikaz „Borbe Tancerdija in Clorinde“ v plaščini mimični interpretaciji, ki je žela tako navdušeno priznanje milanskega kulturnega občinstva. Pa tudi slikovit Mozartov balet bo obilno prispeval k nedvomnemu prodornemu uspehu

Spored izbranih točk bo izpolnilo podajane Paisiellove „Dekle gospodinje“, v kateri bosta sodelovala odlična člana milanske Scale Pia Tassinari in baritonist Beuf, glasbeno vodstvo bo v preizkušeni rokah maestra Antona Votto. V monumentalni lucernski katedrali bo izvajal Scalin orkester Mozartovo „Mašo“.

Višek festivalnega glasbenega programa pa bo koncert antičnih ter opernih arij, ki jih bo ob otvoritvi lucernskih glasbenih slovesnosti zapel slavni Beniamino Gigli, čigar nastop švicarji že težko pričakujejo, saj bodo imeli sedaj priliko, da čujejo znamenitega pevca v svoji sredini v romantičnem okolju divne lucernske pokrajine.

Lucernski festival bo trajal do vključno 24. avgusta. Milansko Scale bo spremljal na njem zmagoviti prvi v švicu maestro Gatti, ki bo topot priti sodeloval na mednarodnem glasbenem umetniškem torišču v svojstvu vrhovnega intendant milanske Scale.

Tako bo te dni Lucern pravo središče evropske glasbene elite iz sredine skoraj vseh evropskih narodov in držav. Ob neizbrisnih lepotah glasbe bodo občudovali najznamenitejšje njene nosilce in predstavnike. Opolodili bodo svojo ljubezen do glasbenih vrednot, in v vsem tem valujočem bogatstvu zvokov in akordov bodo s poglobljeno zbranostjo prisluhli dovršeni umetnosti, ki jo bodo sijajno izpričali slavni pevci, godbeniki, umetniki milanske Scale.

Ob sobotah je trg vedno najbolj živahen

Danes je razveselila gospodinje velika pošiljka paradižnikov — Cvetlični paviljon ob trimostiju je otvorjen

Ljubljana, 8. avgusta

Ob sobotah ne zadrži gospodinji niti slabo vreme, da ne bi že zgolj odrinile z mrežicami na trg. Vsaka se že v soboto najraje založi tudi za nedeljo, da ji ni treba potem še v nedeljo dopoldne izgubljati časa z iskanjem zelenjave. Danes je bilo jutro nenavadno hladno in zjutraj je ležala vlažna, neprijetna megla. Kljub temu nista bila dovolj zelenjave in dokot gospodinji na trg niti manjša kakor ob dnevnih najlepšega sonca.

Gospodinje je danes posebno razveselila velika pošiljka lepih paradižnikov, ki jih za nje dni skoro ni bilo mogoče dobiti. Paradižnik je v kuhinji nepogrešljiv, bodisi kot dodatek za okus jedi ali pa kot samostojna prihranka. Zato je razumljivo, da so se gospodinje razveselile, ko so zjutraj zagledale na Pogačarjevem trgu dva velika zvrhana naložena tovorna avtomobila, s katerih so razkladali lesene zaboje polne paradižnikov. Uvoženi paradižnik je po 2.70 lire kg in je tako dostopen tudi gospodinjam, ki morajo skrbno paziti na vsako liro. Kupovalke so se hitro zalagale z njim.

Se vedno je na trgu precej kumar, uvoženih in domačih. Prevladujejo zlasti velike, ki so nekatere močno dozorele. Na posebni klopi so prodajali nagnite, a očisčene po 1 liro kg. Endivije je dovolj, vendar ni najlepša. Gre pa vseeno v denar, čeprav so nekatere še vedno bolj po okusu lepe glave poletne solate. Dobro se še vedno prodaja zelje. Gospodinje so ga kupovale v velikih količinah. Bilo je lepo, glavice trde.

V večjih ali manjših količinah je napredaj razen stročje fižola tudi druge zelenjave vsake vrste. Radič, špinaca, kolerabica,

Najvišje cene na ljubljanskem živilskem trgu veljavne od ponedeljka 10. avgusta zjutraj do objave novega cenika

Ljubljana, 8. avgusta
Po dogovoru z zastopnicami in zastopniki konsumentov, pridelavci in prodajalci je mestni tržni urad Visokemu Komisariatu spet predložil najvišje cene za tržno blago v Ljubljani ter jih je ta odobril.
Z odlokom VIII/2 št. 2090/19 Vis. Komisariata za Ljubljansko pokrajino velja za Ljubljano določene najvišje cene od ponedeljka 10. avgusta 1942-XX zjutraj dalje do objave novega cenika.
Najvišje cene, ki je po njih dovoljeno v Ljubljani prodajati v ceniku navedeno blago in ga plačevati, so naslednje:
Zelnate glave na drobno 2.50 L; zelena glava na debelo 1.50 L; ohrovt 2.50 L; repa 0.75 L; kislja repa 2 L; buče 1 L; bučke 3.50 L; kumare 3.25 L; kumarice za vlaganje, večje, ki jih gre na kilogram 30 komadov, 8 L; majhne pa, ki jih na kilogram gre 125 komadov, 12 L; stročji fižol 4.80 L; grah 4.50 L; glavna solata 3.70 L; rumena endivija 4 L; zelena endivija 3 L; radič 3 L; mehka špinada 4 L; trda špinada 3 L; karfiola brez listov 5 L; rdeča pesa 3 L; rdeči korenček brez zelenja 3 L; peteršilj 4 L; zelena 4 L; rumena koleraba 1.50 L; kolerabice 2.50 L; črna redkev 1.50 L; redkivca 3 L; čebula 2.30 L; šalota 4 L;

česenj 5 L; paradižniki 2.70 L; zelena paprika 7 L; osnaženi hren 4 L; šopek zelenjave za juho 0.25 L; krompir 2.25 L; namizna jabolka 4 L; jabolka za kuho 3 L; hruške I. Vrste 5 L; hruške II. vrste 4 L; breskve 6 L; liter suhih bezgovi jagod 8 L; kilogram suhega šipka 8 L; kilogram suhega lipovega cvetja 20 L; liter lisič 3 L; jajca 2 L komad.
Kjer ni posebej naveden liter, veljajo cene za kilogram. Opozorjamo pa, da vse te cene veljajo samo za blago, pridelano v Ljubljanski pokrajini, ker je za iz drugih pokrajin uvoženo blago v veljavi cenik za zelenjavo in sadje št. 19 na rdečem papirju. Posebno pa opozorjamo prodajalce in prodajalce, da mora biti po teh cenah na prodaj vse blago zdravo, otrebljeno in v takem stanju, kakor je opisano v ceniku. Vsa povrtnina mora biti suha in oprana, vendar pa ne več mokra, pač pa sveža.
Vse te najvišje dopustne cene in tudi vse nižje cene morajo biti vidno označene pri vsem v ceniku navedenemu blagu ne samo na Vodnikovem in Pogacarjevem, temveč tudi na živilskih trgih v Mostah, na Viču, na Sv. Jakoba trgu in v šiški, enako pa sploh pri vseh prodajalcih in prodajalcih po vsej mestni občini Ljubljani.

DNEVNE VESTI

— Na polju slave je padel na grških tleh višji kaporal Josip Volpi. Pokojnik je bil rojen v Milanu 20. januarja 1912. Bil je vnet pripadnik fašija, izšel je iz skupine »Nicolò Gianie«, ki jo je delj časa vodil.
— Razstava likovnih umetnikov Abruzzi. V Aquili je bila svečano otvorjena sedma umetnostna razstava, ki jo je organiziral sindikat likovnih umetnikov Abruzzi. Svoje umetnine je razstavilo 71 slikarjev ter kiparjev.
— Velika tradicionalna regata v Venetiji. Ogromna množica venetijskih meščanov je prisostvovala tradicionalni regati vzdolž velikega kanala. Na cilju je pričakal zmagovalec Genovski vojvoda in drugi predstavniki oblasti. Pričetek regate je bil ob 17. uri, potem ko jo je naznanil topovski strel. Prvo nagrado sta si priborila brata Ahil ter Italo Vianello, ki sta basovirala tekmovalno progo v 40 min. 35 sek. Druga sta prispela na cilj s svojo gondolo Jurij Nardin in Peter Grassetti, tretja sta bila Armando Dal Gesso in Sergio Vianello. Nagrade je izročil zmagovalec osebno Vojvoda Genovski, ki jim je izrazil svoje priznanje.
— Novi škof. Milanski kardinal dr. Schuster je posvetil v rimski cerkvi sv. Pavla opata Hildebranda Vannuccia za škofa. Opat Vannucci je naslednik milanskega kardinala Schusterja, ki je bil tudi opat na tem mestu, predno ga je papež Pij XI. imenoval za milanskega nadškofa. S posebnim papeževim dovoljenjem je bil opravljen obred škofovske posvetitve pri oltarju nad grobom sv. Pavla, ki je sicer rezerviran za papeža. Nadškofu kardinalu dr. Schusterju sta asistirala pri slovesnem posvečenju benediktinskega škofa mons. Nicolini iz Assisija in mons. Diamare iz Montecassina. Prisostvoval je tej cerkveni slovesnosti tudi apostolski nuncij pri Kvirinalu mons. Duca Borgonconi. S to posvetitvijo se izvaja najnovejši papežev ukrep, po katerem bo vsakokratni benediktinski opat sv. Pavla v Rimu vedno posvečen škof, ki bo predstavljal papeža v baziliki ter v vsej osteniski opadi.

— Ena najlepših rimskih avenij imenovana po Japonski. Rimski guverner je sporočil japonskemu poslaniku v Rimu, da je dobila ena najlepših, najbolj modernih rimskih avenij svoje ime po Japonski, ki ji hoče s tef večno mesto Rim posvetiti svojo pozornost ter priznanje. Avenija »Japonska« bo zasajena s tistimi črešnjami, ki jih je bilo poklonilo mesto Tokio italijanski prestolnici.
— Zaprti restavracija. Karabinjerji v Torinu so na podlagi dobrih poročil preiskali restavracijo Petra Gonelle. Ugotovili so, da so bili nekateri gostje postreženi z jedmi, ki niso v skladu z veljavnimi predpisi. Tudi ni vprašal gostov za odgovorja, joče odrezke krušnih nakazil. Gonella je bil aretiran, restavracijo so pa zaprli.
— Na 99 let je bilo obsojenih pred posebnim sodiščem za zaščito države v Rimu sedem obtožencev, ki so prodajali velike količine usnja po znižanih cenah. Obsojeni so bili: Pavel Pillari iz Trevisa, čevljar, na 30 let je bil. Angel Colombo iz Milana, čevljar, na 20 let je bil. Karel Franchini iz Milana, potujoči trgovec, Alojz Castraghi iz Milana, trgovec, Brini Gualtiero iz Ferrare vsak na pet let je bil. 10.000 lir globe. Ker so opustili prijavo znatnih količin tekstilnega blaga, perila, sukna in ker so prodajali te predmete skrivno po zvišanih cenah, sta bila obsojena Franciska Boldi iz Mantove na 21 let je bila 10.000 lir globe, njen brat Franc Boldi pa na 13 let in štiri mesece je bil.

— Zastopniki italijanske mladine na Slovaškem. V Bratislavi je prispela skupina zastopnikov G. I. L.-a, ki so gostje glavnega poveljstva slovaške mladine. Posetili so tudi bratislavskega župana, posebno zastopstvo G. I. L.-a pa je bilo sprejeto pri predsedniku slovaške republike dr. Tisu.
— Strela ubila 9 glav živine. Sredi silovitega neurja je treščilo v hlev posestnika Ivana Guerria izpod vnožja gore Gregorio pri mestu Broso Canav. Strela je ubila dve kravi, Petru Rosiu pa tri krave, eno jagnje, enega prašiča, eno kozo ter eno telico. Obga gorska posestnika sta oškodovana za 25.000 lir.
— Hrvatski policisti in ustaši v papeževi avdijenci. V svoji glavni avdijenci je sprejel papež več ko 3000 oseb, med njimi 100 gojencev hrvatske policijske straže z dvema častnikoma ustaške milice, polkovnikom Kosicem ter kapitanom Petrovichem, in dvema predstavnikoma hrvatskega poslanstva v Rimu. Razen tega je sprejel papež tudi 500 parov mladoporočencev in številno skupino vojnih ranjencev, ki so bili razvrščeni ob desni strani papeževega prestola.
— Italijanska mladina v Madridu. Trije vodi mladeniči G. I. L.-a so prispeli pod vodstvom treh svojih častnikov v Madrid. Sprejeli so jih italijanski poslanik, predstavniki matricnega fašija in zastopstvo

Falange. Ogledali so si znamenitosti španske prestolnice, Alcazar di Toledo in so poklonili lep venec spominu ustanovitelja Falange.
— Smrt pod ruševinami zidu. 61letni Peter Sacchi iz Pinentura pri Piacenzi je bil zaposlen pri podiranju nekega zidu, ki se je nenadoma zrušil na nesrečnega starca in ga pokopal pod seboj. Potegnili so ga izpod ruševin, med prevozom v bolnišnico je podlegel za poškodbami.
— Izdihnila, nabodena na krvavih rogeh. V Arangi pri Reggio Calabria je 61letna posestnica Rostria Campolo čistila hlev. Ko se je približala ena izmed krav, jo je krava nabodla na roge, ter ji s svojimi suknji prizadala smrtno poškodbo. Nesrečna kmetica, ki so ji prihiteli domači na pomoč, je kmalu zatem izdihnila.
— Krivno rdeče jezero. Te dni je dobila gladina jezera Tovel pri Trentu krvavo rdečo barvo, ki nudi izredno učinkovito sliko, saj je rdeča barva silno polna ter intenzivna. Zanimiv pojav tolnačijo prirodoslovci s posebno aljo »glenodinium sanguinicum«. Slikovitost krvavo rdečega jezera občudujejo številni turisti in gostje, med njimi tudi znani hidrobiolog Otto Steinhilber iz Inomosta, ki predava na tamonjski univerzi.
— Regulacija Kulpe. V Karlovcu je imel odbor za regulacijo Kulpe prvo sejo. Vprašanje regulacije Kulpe je bilo začeto že v dših Marije Terezije in Jožefa II. Škozi 200 let se pa ni moglo premakniti z mrtve točke. Hrvatska namerava ta načrt končno uresničiti. Pri regulacijskih delih bo pomagal tudi pionirski bataljon. Priprave za regulacijo se pričnó še letos, prihodnje leto se pa hočejo lotiti regulacije same.
— Dragoceni vitamini v olju iz ribjih jeter. Iz Rima poročajo, da se je dr. Francu Polo Mazza in Karlu Miglariju sijajno posrečil poizkus z ribjimi jetri. Z njuno metodo je mogoče pridobiti dragoceno olje iz ribjih jeter. Industrijska uporaba tega poizkusa je bila izvedena po Komisiji za proučevanje prehranitvenih problemov, ki deluje v okviru narodnega sveta za raziskovanje, z izvečkom olja iz tunovih jeter. Ugotovili so, da vsebuje to olje mnogo več vitaminov A in D3, kakor najbolj koncentrirani farmacevtski preparati. To olje se lahko uporablja pri vitaminizaciji sintetičnih ter vodikovih maslač.
— Predčasno umrlih se obeta dolgo življenje. Redek doživljaj je imel skvadrist August De Marchi iz Prenosella pri Domodossoli, ko je prišel s Hrvatskega domov na bolezenski dopust. Izvedel je, da je bil že proglasen za mrtvega. V nekem listu, ki so mu ga pokazali domači, je lahko čital tople spominske besede, ki so jih napisali v počastitev njegovega spomina bojevniki tovariši, ki obljubljajo v tem objavljenem poslovljem pismu, da bodo bridko maščevali De Marchijevo junaško smrt. De Marchi je natančno pojasnil svojem okoliščinam, ki so povzročile preuranjeno vest o njegovi smrti. De Marchi je bil zares na bojišču ranjen, tovariši pa ga niso več našli in so bili trdno prepričani, da je umrl. V resnici pa ga je hudo ranjena rešil vojni tovarš Piero Mutinini, ki pa je po rešitvi sam padel. Ker niso, tovariši ničesar vedeli o njegovi usodi, ker je bil De Marchi med tem že v vojaški bolnišnici, so napisali pismo in ga poslali do tistemu listu v objavo ter sporočili v njem, da je De Marchi padel na bojišču. De Marchi je v smislu znanega ljudskega reka nadeja dolgega življenja. Svojem je dejal, da ne bi rad umrl, dokler ne bi maščeval smrti njegovega rešitelja P. Mutinija.

— Zaspal je s pipo v ustih, pipa zanetla požar, živ zgorel. Nenavadna usodna nesreča se je pripetila v kraju Tavernelle Val di Pesa pri Firenzi. 65-letni Alojz Pecchi, ki je bil sam doma, je zaspal v svoji delavnici s pipo v ustih. Med spanjem mu je padla pipa iz ust ter zanetla ostružke. Nastal je ogenj, ki je zajel tudi spretega Pecchia. Nesrečnega starčka so potegnili s pogorščice vsega zogleleneja.
— Ukradeni dragulji. Drzni tatinski zlikovci so se utihotapili v spalnico gospe R. Ronchello, ki se je šla kopat v morje pri Nerviju pri Genovi. Ko se je vrnila s kopanja, je ugotovila, da ji je tatinska družina odnesla par zlatih uhanov z dragulji, še dva druga para uhanov z orientalnimi biseri, tri zlate prstane, dve zlati brodi, posu z dragulji. Skupna vrednost ukradenih predmetov je okoli 100.000 lir. Tatinskim zlikovcem so varnostna oblastva že na sledu.
— Umrl je glasbenik A. Franchetti. V Viareggiu je umrl baron Albert Franchetti, glasbenik in skladatelj. Pokojnik je bil rojen v Torinu 1860. S svojimi operami je doživel prodoren uspeh. Posebno je zaslovel s svojo opero »Germania«, v kateri je nastopal tudi slavni Caruso. Pokojnik je bil oče znanega raziskovalca in geografa barona Rajmunda Franchettija, ki je tragično umrl skupno z L. Razzo na egiptski

zemlji. Baron Albert Franchetti je bil skladatelj številnih simfoničnih in komornih skladb. Uglasbil je skupno devet oper: »Asraek«, »K. Kolumba«, »Alpski cvet«, »Gospod Pourceaugnac«, »Germania«, »Istorijska hčerka«, »Noč legende«, »Jupiter v Pompejih« in »Glavke«. V glasbenem svetu si je ustvaril s svojimi številnimi skladbami trajen spomenik.
— Natečaj za odrsko delo. Narodno gledališče G. U. F.-a je objavilo natečaj za odrsko delo, ki ga bo uprizorila nacionalna skupina. Dela je predložiti do 30. avgusta.
— Novo akademsko leto v Padovi. Na padovanski univerzi se bo pričelo novo akademsko leto dne 5. novembra. Vpisovanje za novo študijsko leto se že vrši.
— Rešil ga ni, pa še sam bi skoraj utonil. V Quintavalle di Sant' Elena v Venetiji je bil med kopalcii tudi 33-letni Evgen Rossetto, ki pa ni bil vešč v plavanju in ki je nenadoma izginil pod vodo. Na njegove klice na pomoč se je pognal v morje 33-letni Tulij Duse, ki pa je še sam opasal in ki bi še sam utonil, ko bi ne bil priplaval k njemu 19-letni Angel Costantini ter ga rešil. Trupla utopljena Evgena Rossetta še niso našli.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAF
Predstave ob delavnikih ob 18. in 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30 14.30 16.30 in 18.30

KINO NADICA — TELEFON 22-41
Prva ljubzen deklishe srca v argentinskem filmu mladosti in neugnanosti

Zaljubljena dekleta
Biser južnoameriških lepotic Della Gargesi

KINO UNION — TELEFON 22-21
Pikantne pustolovščine in ljubavni zapletitjaji v Firenzi v XIII. stoletju

Boccaccio
Clara Calamai, Osvaldo Valenti itd.

KINO SLOGA — Telefon 27-30
Samo 3 dni! Samo 3 dni!
Najpopularnejši komik Macario in izvrstni komediji burnega smeha

»MORSKI RAZBOJNIK«
»PIRATA SONO IO«

zemlji. Baron Albert Franchetti je bil skladatelj številnih simfoničnih in komornih skladb. Uglasbil je skupno devet oper: »Asraek«, »K. Kolumba«, »Alpski cvet«, »Gospod Pourceaugnac«, »Germania«, »Istorijska hčerka«, »Noč legende«, »Jupiter v Pompejih« in »Glavke«. V glasbenem svetu si je ustvaril s svojimi številnimi skladbami trajen spomenik.
— Natečaj za odrsko delo. Narodno gledališče G. U. F.-a je objavilo natečaj za odrsko delo, ki ga bo uprizorila nacionalna skupina. Dela je predložiti do 30. avgusta.
— Novo akademsko leto v Padovi. Na padovanski univerzi se bo pričelo novo akademsko leto dne 5. novembra. Vpisovanje za novo študijsko leto se že vrši.
— Rešil ga ni, pa še sam bi skoraj utonil. V Quintavalle di Sant' Elena v Venetiji je bil med kopalcii tudi 33-letni Evgen Rossetto, ki pa ni bil vešč v plavanju in ki je nenadoma izginil pod vodo. Na njegove klice na pomoč se je pognal v morje 33-letni Tulij Duse, ki pa je še sam opasal in ki bi še sam utonil, ko bi ne bil priplaval k njemu 19-letni Angel Costantini ter ga rešil. Trupla utopljena Evgena Rossetta še niso našli.

KINO MOSTE
James Stewart James Stewart
v filmu godbe, stapa, ljubezni

ZIVAHNA ZENA
in
ZIMSKE NOROSTI
Pride:
STIRI KORAJZNA DEKLETA
in
DVA TIGRA

— Eden reševalec trije rešenci. Pri Pontelagoscuro so se šli kopat v takozvano »Giarino reke Po gospodična Frida iz Ferrare ter dva njena kavalirja. Sredi prijetnega razpoloženja je nenadoma izrekla gospodična Frida sledečo misel: »Ne vem, kako se utone v Giarini. Ni dobro spregovorila, ko so ji zmanjkala tla pod nogami in je pričela klicati na pomoč. Oba kavalirja sta se poznala za njo, da bi ji pomagala. Ker pa nista bila dobra plavalca, sta se pričel potapljati in klicati na pomoč. Verjetno bi bili utonili vsi trije, ko bi ne bil zapazil velike nevarnosti P. Oberdan, ki je napreje rešil gdc. Frido, potem pa še oba mladeniča. Vsi trije so bili tako zadovoljni, da so popolnoma pozabili na to, da bi se bili zahvalili P. Oberdanu.
— Lepa gesta hišnega gospodarja. Lastnik številnih stanovanjskih hiš v ulici Benedetto Varchi in v ulici Lucantonio v Rimu Mario Chiovarielli je svojim stanovanjskim najemnikom, ki so pod orožjem, znižal za čas, dokler traja vojna, 50% najemnine. Tudi bodo oporečeni enomesečnega plačila najemnine oni stanovanjski najemniki, katerih družine so se pomnožile z rojstvom novega člana.

IZ LJUBLJANE

—lj Da ograja leze v Ljubljano, smo pisali pred tednom, zato pa moramo tudi povedati, da je ograja na Bregu že popravljena, prav tako pa tudi vsa ograja na desnem bregu Ljubljane, a ta teden je mestni tehnični oddelek z popravili ograjo tudi na Krakovskem nasipu in na Prulah, že danes bo pa morda gotov s popravili ograje ob Trnovskem pristanu. Staro ograjo so predvsem poškodovali razposajeni otroci ter večkrat pustili travmove ležati kar čez cesto ali jih pa celo zvlekli domov. Zato spet opominjamo starše, naj pazijo na svoje otroke, da ne bodo delali škode na drevju, ograjah, klopih in drugih javnih napravah, ker vsa popravila in navede sedaj zelo mnogo veljajo, na drugi strani so pa tako mladi škodljivci pač s. a. m. ota staršem. Vse prebivalstvo pa prosimo, naj v splošno korist odganja vse škodljivce javne posesti. Mimogrede pa popravljamo tudi večerjajno napako, ko smo po pravici pohvalili posestnike, ki so pročelja svojih hiš ob Ljubljani na »Dvornem nasipu« zares lepo obnovili. Dvornega nasipa pa v Ljubljani že davno več ni ter se vse nabrežje na levem bregu Ljubljane med Jučievim in Marjinim trgom imenuje »Hribarjevo. Prav vidno prosimo, naj ljudje, ki morda premoale poznajo naše mesto, vsaj po smrti priznajo našo zaslužnemu županu in častnemu meščanu Ivanu Hribarju ter samolastno ne prekršujejo po njem imenovanega nabrežja.
—lj Sprejemni izpiti za I. razred gimnazije. Vpis v tečaj, kjer poučujejo gimnazijski profesorji vse predmete trikrat po dve uri tedensko po novih predpilih, traja še nekaj dni. Učnina nizka. Informacije in vpis pri vodstvu učnih tečajev Zrinjakega c. 7/II, dnevno od 8. to 12.
—lj Subičeve ulice že vedno urejajo. Subičeve ulice so odprli za promet že pred meseci. Ostala so še nekatera dela, ki jih sedaj dokončujejo. Na desni strani v smeri proti Tivoliju so navozili odpadkov od premoga in z njimi zasuli jarek do visokega zidu. Obsežen hodnik bo mogoče izkoristiti podobno kakor na levi strani za

manjše gredice. Vzdolž zidu nunskega vrta so take gredice že urejene in služijo sedaj za pridelovanje zelenjave. Kasneje bodo zasajene s cvetjem zelo poživile enoličnost dolgega kamenitega zidu.
—lj Trava sredi kockastega tlaka. Le-tosnje leto je značilno po bujnosti in izredni rodnosti rastlinja. Te lastnosti pa ne očitujejo samo kulturne rastline, temveč vsaka zel sploh. Tako lahko opazujemo, kako vedno bolj zeleni kockasti tlak pred Šumijevo trgovino v Gradišču. Ob izredno ugodnih življenjskih pogojih se je med tramvajskimi tračnicami zasedla trava, ki sedaj vedno bolj vsiljuje svojo barvo sivini kockastega tlaka. Sredi kamenja je nastala —lj Umrlil so Ljubljani ob 31. julija do 6. avgusta Vavpotič Ivan, 51. let, železniški uradnik, Tržaška cesta 24/I, dr. Broesch Hans, 59 let, nemški generalni konzul, Bleiweisova c. hotel Slon. Kozmik Peter, 54 let, obratovodja, Poštova ul. 96 b, Jazbec Marija, roj. Skufca, 81 let, vdova čevljarja, Japljeva ul. 2, Masič Pavel, 83 let, strojnik južne žel., Vrhovčeva ul. 11, Bajc Ana, 43 let, prevzitarica, Vidovdanska c. 9. — V ljubljanski bolnici so umrli: Lovšin Terezija, roj. Sikove, 75 let, žena skladiščnika, Hradekega c. 46, Luznar Marija, roj. Segula, 50 let, delavka, Levčnikova ul. 16, Kratner Franc, 63 let, višji upravitelj v p., Jesenkova ul. 2, Malenšek Franciška, 21 let, služkinja, Cerove 20, obc. Semič, Lovšin Nikolaja, 17 let, hči posestnika in gostilničarja, Sodražica 45, Hebenstreit Karol, 46 let, žel. uradnik v p., Rožna dolina, C. III/19, Lampl Marijan, 23 let, železostrugar, Cerkvena ul. 19, Ocvirk Franciška, roj. Oblak, 70 let, prodajalka, Pred škofijo 16, Česnik Dragica, 3 tedne, hči delavke, Hranilniška ul. 9, Struku Leopold, 50 let, delavec, Costa na Loku 26, Heraner Neža, 58 let, zasebnica, Verd 98, Smrekar Ivan, 26 let, krojač, Bleč vrh 10 pri Višnji gori, Zajc Jožef, 20 let, mediciner, Nove Jarše 23 pri Ljubljani, Pregeil Rudolf, 62 let, profesor, Valvazorjeva ul. 5.
—lj Strokovni izpiti. Strokovni pouk za vse srednješolce. V posebnih tečajih poučuje profesorji vsak predmet trikrat po dve uri na teden. Učnina nizka. Pri rednem posezanju in marljivem sodelovanju uspeh zajamčen. Ne odlašajte, vpisite se takoj na Poljanski gimnazij, zdaj Lichten-turnov zavod, dnevno od 8. do 12.
—lj Učite se strojeplasti! Novi eno-, dvo in trimesečni tečajji prične v torek 11. avgusta. Pouk po desetprstni metodi. Uspeh zajamčen, ker so na razpolago stroji raznih sistemov. Največja moderna strojeplasti-nica, 60 pisalnih strojev! Vpisovanje dnevno. Učnina zmerna. Informacije in prospek-te daje: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Ljubljana, Domobranska cesta 15.

—lj Modistke vlijudo valimo na sestane-k, ki se bo vršil v nedeljo, dne 9. avgu-sta 1942 ob 10. uri dopoldne v Pokrajinski delavski zvezi, I. nadstropje, soba št. 5. Na dnevnem redu sestanka je razgovor o aktualnih vprašanjih te stroke. Pokrajin-ski sindikat delojemalcev oblaščine stro-ke — Skupina modistk.
—lj Kopališče pri Slonu zopet odprto.
—lj Kopalnice pomočniki so vabljeni, da se v nedeljo, dne 9. avgusta t. l. ob 8.30 uri dopoldne udeležijo sestanka v industrijskem oddelku Pokrajinske delavske zveze, M'klo-s'čeva cesta 22, I. nadstropje, soba št. 5. Na dnevnem redu je poleg drugega razgo-vor o izvajanju kolektivne pogodbe.
—lj Oddaja in prodaja konj. Kakor smo včeraj javili, bo današnja sobota 8. t. m. po 9. uri na mestni pristavi oddanih več konj v oskrbo in uporabo, sedaj pa intere-sente se opozorjamo, da bo nekaj konj tudi prodanih.
—lj Za dlake inje srednjih, strokovnih, meščanskih in ostalih sol prične nov pošt-niški strojeplasti tečaj v torek 11. avgusta. Pouk po desetprstni metodi. Največja mo-derna strojeplasti, 60 pisalnih strojev. Uč-nina zmerna. Vpisovanje dnevno. Informa-cije in prospekte daje: Trgovsko učilišče »Christofov učni zavod«, Ljubljana, Domobranska cesta 15.
u— Obvezno cepljenje proti tifusu pred-vsem tistih oseb, ki imajo opravka z živili, je končano ter je mestni fizikat že začel s kontrolo, če so prišli k cepljenju vsi, ka-kor je predpisano. Pohvalno pa moramo omeniti, da je ugotovljeno rekordno šte-vilo cepljenih. Da se omogoči zaščitno cep-ljenje zoper tifus tudi širšemu krogu pre-bivalstva mesta Ljubljane in morebitnim zamudnikom, bo mestni fizikat od 17. t. m. dalje cepil tudi vse druge, ki sami žele. Osebam, ki se bodo same prostovoljno pri-javile, se nudi prilika, da v štirih zano-rednih dneh od 7.30 do 9. v mestnem fizi-katu zaužijejo zaščitne tablete. Na posebno željo pa lahko stranke vzamejo zaščitne tablete tudi s seboj na dom.
—lj Senčnat vrt ohlanti refoško termoe vino. Izborna kuhinja itd. v gostilni Lovšin.

ZAMORSKA SLUŽKINJA
Gospoj ravnatelji so poslali iz posre-dovalnice za služkinjo čistokrvno zamor-ko. — Ali imate radi otroke? — jo vpraša.
— Pa še kako! Posebno pečene z zeljna-to solato, — odgovori zamorka — in po-kaže ostre, bele zobe.
KAVARNISKI POGOVOR
Prva prijateljca: — Milan je vedno ta-ko dostojen v moji družbi.
Druga prijateljca: — Da, da, tudi meni gre že na živce.

Zemljepisna križanka

Ljubljana — Polhov gradec — Vrhnika

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		12	13	14	15	16
	17											18	19			
20				21						22		23	24			
25	26		27		28					29		30	31			
32		33		34	35		36	37		38			39			
40			41		42	43				44						
45					46		47		48	49						
50				51					52	53					54	
55		56		57					58						59	
60			61	62				63				64	65			
66						67	68		69	70					71	72
			73		74		75	76				77			78	
79		80					81					82				
83												84				

Besede pomenijo

Vodoravno: 1. vas ob vnožju Pol-hograjskih Dolomitov, 12. potok, ki se pod Polhovim Gradcem z Malo vodo steka v Gradaščico, 17. slovenski pisatelj, rojen na Vrhniki (priimek in ime), 19. oseba Sha-kespeareove tragedije, 21. sivih las, 22. za-čimba, 24. vrsta naselbine, 25. začetek abe-cede, 27. pesnik, 29. vprašalnica v hrvat-skem čakavskem narčju, 29. latinsko ime slovenskega skladatelja (fon), 31. kazalni zaimsek, 32. merilec časa, 34. vas pod Kri-mom, 36. kratica za italijansko valuto, 38. črv, ki se zarezi v moki, 40. ne zaleže mnogo, 42. srečni orla, 44. nehoti, v zmoti, 45. plin poln kisika, 46. slovenski pisatelj (dajalnik), 49. baza bivše jugoslovanske mornarice, 50. rodovina, sorodstvo, 51. ži-vijo v mlakah, 52. bolozen, 54. kratica za šent v krajevni imenih, 55. snov, 57. kratica za bivošo valuto, 58. sorodnik, 59. ita-lijanski naglašeni osebni zaimsek, 60. dva samoglasnika, 61. naselje, 63. egiptčanski bog solca, 64. junak iz trojanskih časov, 66. nemški š, 67. okrajšan veznik (pesni-ško), 69. del obraza, 71. italijanski spoinlek, 73. francoska kratica za Društvo narodov, 75. nazzanja, denuncira, 79. škodljivci, 80. grad ob meji Ljubljane, 82. vrtnarska na-prava, 83. pritok Ljubljane, 84. starodav-na naselbina na ljubljanskih tleh.
Na vpično: 2. začetek ocene, 3. indu-strijska rastlina, 4. začetenik »Hrvatskega naroda«, 5. obrambne naprave, 6. naselbi-na, 7. postaja in kraj ob progi Ljubljana in Vrhnika, ki se imenuje Drenov, 8. tek-mec, 9. latinski pozdrav, 10. daroval, iz-ročil, 11. število, 13. sredi vola, 14. oblika glagola, ki pomeni opravljanje neko polj-sko delo, 15. del noge, 16. mitološki ju-naki, ki so priveslali s svojo ladjo po Savi in Ljubljani do Vrhnika, 18. Polhograj-sko hribovje se tako imenuje, 20. rimljans-ka naselbina na tleh današnje Vrhnike, 22. vas pri Horjulu, 23. vas ob cesti Ljub-ljana-Vrhnika (množ.), 26. vas in postaja med Ljubljano in Vrhniko, 30. hudobni duh, 33. del elektrode, 35. gora nad Pol-hovim Gradcem, 37. najmanjši delec, 39. rdeče (nem.), 41. običajna kratica za Anton, 43. pritok Ljubljane pri Verdu, 47. ev-ropska reka, 48. švedsko mesto, 53. zemlje-pisni pojem, 54. pritok Gradaščice, kata-

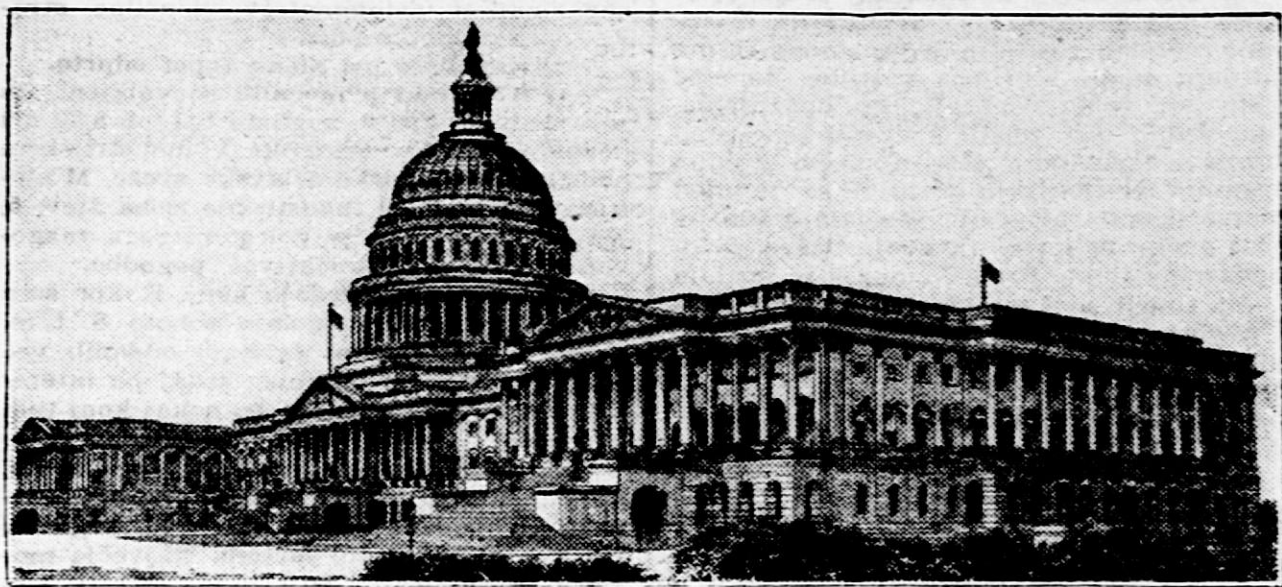
stralna občina, 56. kratica za Rdeči križ, 59. samo, 62. maloštevilna, 65. deluje ne-odvisno od razuma, 68. pogrinjala, 70. kon-čnica ženskih samostalnikov, 72. pokrajina na Hrvatskem, 73. posoda, 74. svojilni za-imek, 76. šaljiva kratka zgodba, 77. osebn-i zaimsek, 78. spojina železa in kisika, 79. vas pod Krimom, 80. označba za kemijski element, 81. sredi valčka, 82. kratica za Glasbeno matico.

Rešitev zadnje križanke

Vodoravno: 1. Fran Levstik, 9. Costa, 13. Košir, 14. at, 15. Napake, 17. matema-tika, 20. ol, 21. Kars, 23. ali, 24. regna, 25. Zvon, 27. top, 28. rt, 29. ga, 31. ni, 32. Jal, 34. ro, 35. Lahl, 36. op, 38. zver, 39. Irena, 41. Slovenija, 44. rn, 45. Novice, 47. Ot-lilje, 48. taj, 49. Om, 50. humor, 52. le, 53. Pace, 54. reč, 56. ed, 58. suv, 60. Vilhar, 61. pandur, 64. ca, 65. eti, 67. II., 68. ata, 69. nem, 71. nasršen, 73. st., 74. ne, 75. Napre

Kapitol — sedež ameriškega senata

Ameriška vele mesta so pravi konglomerat slogov in arhitektur — Amerika nima omembe vredne lastne umetnosti

Washington: Sedež ameriškega senata

Ko je prispel grof Zeppelin med ameriško državljansko vojno kot vojaški opazovalec v Washington, da bi obiskal predsednika Lincolna, ga je silno presenetila silna primitivnost v zunanosti prestolnice novega sveta. Slabo zidane hiše, netlakovna, umazane ceste, taka je bila takratna ameriška prestolnica. Minilo je osem desetletij in v tem času se je v Washingtonu seveda marsikaj izpremenilo. Zdaj bi tuje znanje iskalo v milijonskem mestu kakršne koli ostanke ali sledove divjega zapada. Ameriško ljudstvo ali vsaj vodilni sloji v njem so močno podobni rodbini, ki je naenkrat obogatela. Washington je postal zelo hitro gosposko mesto. Zdaj se leže v marmorju in talni zlatu.

Kakor vsa druga velika ameriška mesta ali pa še bolj se odlikuje tudi Washington po pestri mešanici slogov in arhitektur. Vsakega sloga je tu nekaj, malo okusnega se izgublja v morju neokusnega in pretrganega. Kakor v Američanih samih, tej mešanici vseh mogočih narodov, plemen in ras, tako tudi v njihovih stavbarstvu za naše pojme ne najdemo nobene enotnosti, skladne lepote in estetske učinkovitosti. Res je v nekaterih ameriških vele mestih trda za prostor, da morajo graditi ogromne palače in da gre za razvoj navzgor namestu v šir, vendar se pa zdi Evropcu, da bi lahko imela ameriška mesta vsaj nekoliko enotnejše lice. Tako pa dobiš vtis, da so poglajala poslopja iz

tal povsem svojevoljno, brez enotnega načrta in celo brez enotne volje. Kakor se je komu zdelo prav in primerno, tako si je postavil svoj dom, pa naj bo to enolizinska vila ali štirideset nadstropna palača. In vsi ti med seboj povsem ločeni elementi ameriških vele mest živijo svoje posebno življenje, a skupaj jih drži umetno samo vez, ki jo poznamo pod imenom »amerikanizem«. Ista vez drži skupaj tudi Američane same. Njeni elementi so navezanost ali če hočete navdušenje za vse kolosalno in senzacionalno, za nebotičnike, jazz in Hollywood z njegovim filmskim kraljestvom.

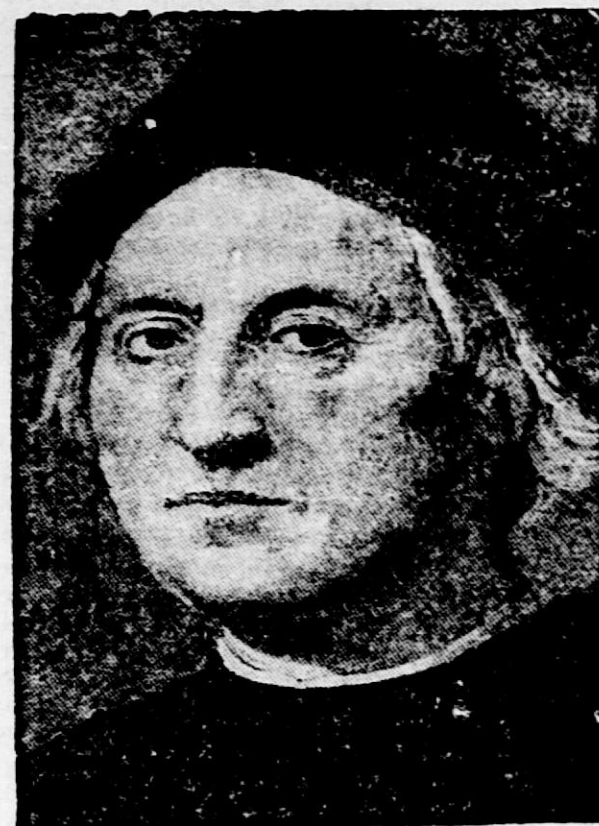
Ker so prestolnice poedinih severnoameriških držav večinoma tudi središča umetnostnega ustvarjanja, so se tudi v Washingtonu potrudili nakupiti po vsem svetu nekaj najslavnejših umetnin, kajti lastnih Američanov ni bilo, da bi bilo vredno omenjati jih. Zlasti ko je dobila Amerika najugodnejšo priliko za nakup umetnin v starem svetu. V Evropo so prispale cele množice ameriških nakupovalcev, da bi zbrali sloveče umetnine za ameriška vele mesta, ki se je bil v njih nenadoma prebudil smisel za umetnost in potreba po njej. Temu se mora zahvaliti Washington za svoj Mellonov muzej, v katerem obdružuje Američani manj italijanske Madone iz 13. stoletja kakor v prvi vrsti dejstvo, da se lahko označi ta muzej kot največja marmornata palača na svetu. Sicer pa radi grade Washingtonci svoje ministrske pa-

lače, banke in trgovske hiše v slogu grških svetišč.

Seveda igra v ameriški prestolnici pomembno vlogo tudi prostozidarstvo. Sredi diplomatskega okraja stoji pompozno svetišče prostozidarjev in sicer na 16. aveniji, kjer se tišči eno poslanstvo drugega. Washingtonci so tudi ponosni na to, da imajo vzdane v temelje Kapitola in spomenika svobode kamne, ki so jih poklonile s primernimi denarnimi prispevki prostozidarske lože iz raznih zveznih držav.

Ob koncu preteklega stoletja je šel Washington komaj 300.000 prebivalcev. Ko je bil Roosevelt prvi izvoljen za predsednika, je imel Washington okrog pol milijona prebivalcev. Potem je pa njih število rapidno, čisto v ameriškem tempu narasčalo, kar je bila v prvi vrsti posledica silnega razmaha birokratskega aparata državnega vladstva. Do drugih prezidentskih volitev so Rooseveltovi prvi izvolitvi se je priselilo v Washington okrog 200.000 ljudi. Zato je nastalo tako hudo pomanjkanje stanovanj, da se večkrat pripetijo, da celo član kongresa ne more najti sebi primerne stanovanjske. Tudi s pitno vodo ni več mogoče redno preskrbovati washingtonskega prebivalstva. Mestna uprava je prisiljena zapreti večkrat vodovod za več ur.

Če pride Američan v Washington, obišče seveda tudi senat, če zato, ker so ga potem tiska in radia poučili o tem, da je ameriški senat največje posvetovalno telo na svetu. Senat ima svoj sedež v Kapitulu. Njegove seje so večkrat zelo dolgočasne. Kaj raje se pripetijo, da sede v sejni dvorani samo trije ali štiri senatorji, drugi se pa zabavajo v senatni restavraciji. Od začetka vojne je zavladoval v Washingtonu razgiban življenje, pravo mizrično vrvenje, kakršnega sicer to zelo živahno vele mesto ni vajeno. Birokratizem se naglo širi. Vsak mesec se poveča število državnih uradnikov povprečno za 15.000. Seveda so temu primerno narasli tudi življenjski stroški. Srce ameriškega plutokratizma pa ne utripa v Washingtonu, temveč v New Yorku, toda poskrbljeno je v zadostni meri za zvezo med Wallstreetom in Belim domom, kjer ima Roosevelt svojo rezidenco. Za zvezo skrbita v prvi vrsti finančni minister Morgenthau in vojni minister Stimson, ki ga smatra široka ameriška javnost že od nekdaj za pravega gospodarja finančne dinastije Morgan & Co. v Rooseveltovem kabinetu.

Krištof Kolumb

ra. Bila je grenka ura za Kolumba, ko je moral popustiti trmastemu Alonso Pinzonu ter obrniti krmilo proti jugozapadu. Pinzon je namreč sklepal po letu ptic, da je v tej smeri suha zemlja. V teh urah splošnega malodušja so prinesli valovi Kolumbovi ekspedicijske prve znake bližajoče se suhe zemlje naproti. Bila je zmečkana cev, kos deske, šop čudne trave, veja trnjevega grma, a končno je zadonel še topovski strel. — Kopno, Kopno! — so zaklicali pomorščaki. Naglo jadrala »Pinta« je bila dala dogovorjeni znak.

Kolumb je zapisal v svoj dnevnik: Prvi je opazil suho zemljo mornar Rodrigo da Triano, čeprav sem sam ob 10. zvečer z ladjo opazil luč. Ob dveh zjutraj smo zagledali suho zemljo, od katere smo bili oddaljeni kakih 8 morskih milj. Sneli smo jadra in nadaljevali vožnjo samo z velikim jadrom. Zagledali smo suho zemljo, poračeno z zelenim drevjem ter bogato na rekah, potokih in raznih sadežih. Tam smo zagledali takoj tudi nage domačine. San Salvador je nazval admiral celino, ki se je bila prikazala iz silne neskončnosti oceana. Iz vseh zalivov so se pojavili na ozkih čolnih domačini.

Nov del sveta, ne Indija, je bil, ki se je prikazal Kolumbovim pomorščakom iz morja. Kolumb tega še ni slutil.

Zvezde padajo z neba

Zdaj je najugodnejši čas za opazovanje meteorjev, ki jih vidimo v temni noči povprečno 46 na uro

Nordijski mitos pripoveduje v globoki razlagi naravnih pojavov, da začne presti predica Werpeja nit novorojenčkovu usode na nebu. Vsaka nit se konča na eni zvezdi in ko se bliža človeku smrt, se nit pretrga in dotična zvezda pade ugašajoč na zemljo. Na to zgodbo se človek nehoti spomni, ko vidi okrog 10. avgusta vsakega leta, kako drve padajoče zvezde čez nebesklo. Ob tem času je namreč v akciji največji roj meteorjev vsega leta. Letos bo opazovanje meteorjev posebno ugodno, ker bomo imeli 12. avgusta maj tak, da luna ne bo motila našega očesa. Med vsemi nebesnimi pojavi napravijo meteorji na človeka najbolj vtis. Človeku se zdi, da se je neslišno odtrgala od neba zvezda, da je svignila po ognjeni poti čez nebesklo in takoj zopet ugasnila kakor naša iskra.

V temni noči lahko vidimo na nebu povprečno 46 meteorjev iz roja Perseid vsako uro. Nekdo jih je nekoč naštel v eni noči 250. Perseide, nazvane po sozvezdju Perseus, ki se zdi, da iz njega izžarevajo, se pojavijo na nebu vsako leto okrog 10. avgusta. Izračunane njihove poti je pokazalo, da se potikajo od leta 1863 v poti Swift-Tuttlevega komete. Kometi niso nič drugega nego drobci tega nebesnega telesa, ki so se razkropili ob vsaki kometovi poti in vedno, kadar prekrži zemlja kometovo pot, nastane »trčenje«, ki ga doživimo kot padanje meteorjev. Samo nekaj gramov težki delci ali drobci povzročajo nad 100 km visoko nad zemljo v zamotanih procesih tiste svetlobne pojave, ki jih občudujemo kot meteorje ali padajoče zvezde. Zadnje močno trčenje s kometom je doživel

vela naša zemlja 8. oktobra 1933, ko smo srečali Giacobini-Zinnerjev komet. Takrat so meteorji doslovno deževali po nebu. Zali so taki nebesni pojavi zelo redki. Periodično vračajoči se roji prinašajo redko zelo svetle meteorje. Tako zvane ognjene oble ali bolide se pojavljajo večinoma sporadično in prihajajo posamič iz neznanih daljav vesolja.

Mesec avgust prinaša tudi delni, v naših krajih nevidni solčni mrk, ki ga bodo lahko opazovali samo v južnem Lednem morju. Pač se bo pa videl v jutranjih urah 26. avgusta popoln lunin mrk, že drugi v letošnjem letu. Ta mrk bo zanimiv zato, ker bo ob solčnem vzhodu zahajala luna še zasenčena. Pri opazovanju luninega mrka bomo imeli priliko opazovati tudi planete, ker bodo vidni na jutranjem nebu kar trije: Venera, ki vzhaja dve uri pred soncem, Jupiter, ki se je pojavil na nebu ob koncu julija z Dvojčki in ki ga vidimo od dveh dalje in Saturn ki ga bomo lahko videli ob koncu avgusta skoraj vso noč v Biku.

Ljubitelji neba in narave sploh imajo torej v avgustu najlepšo priliko za opazovanje zanimivih nebesnih pojavov. Morda nas bo med opazovanjem Perseid očarala tudi krasota Mlečne poti, ki kaže v avgustovskih nočeh svoje najlepše in najsvetlejšee meglovine v Labodu in Ščitu. Končno še en nasvet: kdor hoče naštet prav mnogo meteorjev — in to željo ima pač vsakdo, saj se baje izpolni človeku vsaka med opazovanjem meteorjev izražena želja — naj se ozira v nebo čim pozneje kajti največ meteorjev se pojavi na njem v jutranjih urah tik preden napoči jutranja zarja.

Za hišo in dom

Stanovanje ostane hladno tudi ob največji vročini, če odpreš okna, a zato zapreš oknice (polkne). Ako pa obesiš še mokro rjuho čez okno, se zrak v sobi zelo osveži, kar je posebno potrebno in prijetno ako je v hiši bolnik. Tudi voda v širokih posodah ohlaja zrak v sobi. Balkone je treba večkrat na dan poskopiti z vodo.

Velo sočije se zopet osveži če ga položiš za nekaj časa v vodo, kateri je treba dodati nekaj žlic kisa ali pa sok polovice citrone.

Omarica za jedila — v pomanjkanju hladne omare — ostane hladna, če jo ob zelo vročih dneh obložiš z mokrimi cunjami. Izhlapevanje vode povzroča hitro ohlajitev zraka.

Jajčni rumenjak lahko ohraniš več dni svež če poliješ nanj malo vode ali olja in ga postaviš na hladen prostor.

Madžarske ozkotirne železnice

Poleg madžarskih državnih železnic, ki imajo v rokah pretežno večino železniškega prometa, ter nekaterih zasebnih delniških družb z ozkotirnimi železnicami, je na Madžarskem še okrog 40 manjših lokalnih in industrijskih ozkotirnih železnic. Vagoni in lokomotive na njih pa niso enotnega tipa, temveč zelo različne. Na temelju izkušenj v inozemstvu je zbral odbor za racionalizacijo železniškega prometa informacije o vseh ozkotirnih železnicah, da bo lahko

predložil na merodajnem mestu poročilo s predlogi, kako bi najbolje kazalo poenostaviti zdaj tako raznolik železniški material. Tvorine vagonov naj bi v bodoče izdelovale za ozkotirne železnice same vagonne in lokomotivne enotnega tipa. Poenotenje ima v prvi vrsti gospodarske razloge. Enotni vagoni imajo pri prevozu blaga, pri prekladanju, zaračunavanju transportnih stroškov itd. velike prednosti pred vagoni različne velikosti in oblike. Enotni vagoni omogočajo tudi racionalizacijo železniškega prometa.

KURJA JUHA

Zdravnik pride k bolnemu kmetu na dom. Pregleda ga in naroči njegovi ženi, naj mu skuha dobro kurjo juho. Drugi dan pride spet pogledat, kako se počuti bolnik. Toda kmet mu potoži, da je začel bljuvati, čim je pojedel juho. Zdravnik se začudi in vpraša kmetico, kakšno juho je skuhal mož. — Kakor ste naročili, gospod doktor. Vzela sem lonček tople vode, prgišče otrobov, prgišče ovsa in še prgišče moke, da bo juha vendarle boljja kakor je za kure.

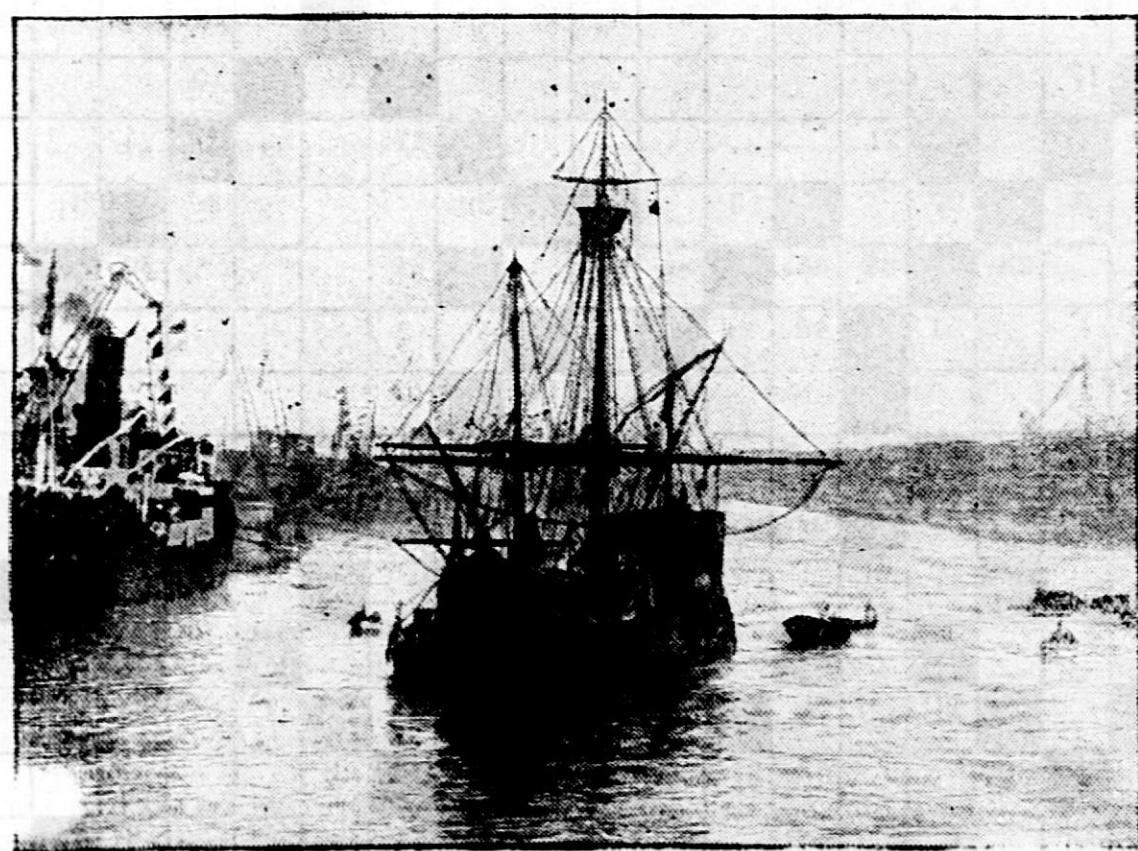
JUNAŠKI MOZ.

— Zakaj si pa kupil ženi električen sešalec prahu? — Mar misliš, da se bom pustil do smrti pretepati z — iztepalnikom? — ZANESLJIV USPEH

— Ali misliš, da oglase v novinah kdo čita? — Pa še kako! Nedavno sem z malim oglasom iskal nočnega čuvaja, pa so se že iste noči oglašili pri meni vlomilci.

Pred 450 leti je bila odkrita Amerika

Krištof Kolumb ni slutil, da je odkril nov del sveta

Kolumbova admiralska ladja »Santa Maria«

3. avgusta 1492 je Krištof Kolumb v pristanišču Palos zapovedal dvigniti sidra in s svojimi ladjami »Santa Maria«, »Pinta« in »Nina« se je napotil iskati Indijo in Zivpango. Odkril je pa Ameriko. V cerkvi San Giorgio je bil tistega leta prečitan kraljev dekret, ki je pozival mesto, naj v 10 dneh pripravi dve karaveli ali carabeli kakor sta se imenovali Kolumbovi ladji. Ladji naj bi odpluli na morje pod poveljstvom kraljevega kapitana Cristobala Colona. Colon je bil tisti tujerodni pustolovec, ki je snoval s Fra Giovanni

Perezom v samostanu La Robida skrivnostne zemljevide, bil je fantazist in sanjač, sluteč neizmerne zaklade Indije onstran Atlantika. Kar sam naj potuje, ta »oceanski admiral«, ribič in pomorščak iz Palosa niso kazali nobenega veselja slediti mu.

V tistih majskih dneh genjalni načrt genoveškega pomorščaka ni imel nič kaj dobrih izgledov. Lastniki so se bali za svoje ladje, nova kraljeva povelja niso dosti zalegla in celo preteči glasovi topničarjev iz za trdnjavskega ozidja niso mogli vplivati

na godrnjavo ribiško ljudstvo, da bi spreminilo svoje mnenje.

Sele ko je pogledal vplivni in dobiček vohajoč lastnik ladij Martin Alonso Pinzon na Toscanellijev svetovni zemljevid ter sledil kimaajoč nemirnemu Kolumbovemu kazalcu, se je posrečilo zasekati vrzel v neomajno naziranje Paložanov.

— Na pot, na pot tovariši! — je klical Pinzon na privrženih vinskih sodih, pojdi z nami. Zakaj bi živeli tako bedno življenje? Pridržite se našemu potovanju, saj nam zagotavljate, da bomo našli tam za morjem hiše z zlatimi strehami in da se bomo vsi vrnili bogati in srečni. Zakaj še oklevate?

Pinzonove besede so padle na rodovitna tla. Zlati! Navdušeno so dvignili svoje rdeče korsarske čepice in se vpisali v seznam mornarjev. Bilo je sto dvajset mož, pomorščakov, obrtnikov, oprode, pisana mešanica ljudi, ki so se 3. avgusta 1492 zgodaj zjutraj vkrcali na Kolumbove ladje. Kolumb sam si je uredil kajuto »Santa Marije«, na okorni 250tonski ladji, ki je prevzajala sardine in sadije po Sredozemskem morju, preden je napredovala do admiralske ladje. Mož iz Genove je bil osivel in zagrenjenost se je bila naselila v njem na doigi poti od Poncija do Pilata. Mnogo kljuk je moral obrisati in na mnoga vrata potrkati pri španskem in portugalskem dvoru, preden je mogel uresničiti svoj načrt. Toda tistega meglenega jutra je stal ponosen in visoko vzravnčan na svoji ladji in iz oči mu je odsevalo zmagošlavje. S pestro skupino od vseh vetrov zbranih zaslinih pomorščakov je hotel dokazati v dvomih živemu svetu točnost svoje kozmografske teze, po kateri naj bi bila zemlja obla in torej mogoča vožnja po vseh morjih.

— V četrtek 3. avgusta 1492, ob 8. zjutraj smo zapustili pristanišče — je zapisal Kolumb na prvo stran svojega dnevnika — in ob večkratnem menjavanju smeri smo prejadrali do solnčnega zahoda 60 morskih milj proti jugu. Vsako noč, ko so njegovi mornarji spali, je Kolumb zapisoval svoje doživljanje in opazovanja v dnevnik. Posadka Kolumbovih ladij je pa vedno bolj godrnjala zaradi stroge admiralske zapadne smeri, dokler ni prišlo do odkritega upo-

D. Du Maurier:

Prva žena

Roman

»Kakšen se vam zdi?«
»Zelo lep,« sem dejala, da bi mu ustregla.
Gledal me je in gledal; izraz njegovih drznih sinjih oči je bil na pol podsmehljiv, na pol zaupen. Pri duši mi je bilo, kakor da sem natakarka v kavarni tretje vrste. Ta čas je vzel svojo čepico in par šoferskih rokavic.
»Do svidenja,« je rekel, ko je vrgel cigareto proč, in mi pomolil roko. »Zelo me veseli, da sem vas spoznal.«
»Srečno pot,« sem odvrnila.
»Saj res,« je nadaljeval, malomarno gledaje v zrak. »V uslugo bi vam štel, če Maksu ne bi omenili tega mojega kratkega obiska. Vidite, stvar je namreč ta, da mu nisem kdo ve kako po duši... zakaj, ne vem, a dejstvo je dejstvo... in prav nerad bi nakopal tej ubogi ženski kaj neprijetnega.«
»Velja,« sem rekla v zadreg. »Ne bom mu povedala.«
»Vrlo, vrlo, tako je prav. Torej... do svidenja. Kdo ve, morda se kak dan še oglašim pri vas. Jasper, grdež, stran se spravi! Ves lošč mi boš opraskal!« Smeje si je potegnili čepico na oči. Sedel je za volan in poglajal stroj, ki je z vzbujljivo ihto šinil po dre-

voredu. Jasper je s pobešenimi uhlji in stisnjenim repom gledal za njim.

»Hajd, Jasper, pojdiva! Ne drži se tako neumno.« Brez naglice sem krenila nazaj proti hiši. Gospa Danvers je bila izginila. V veži sem pozvonila. Nič ne prišel; čez dobrih pet minut sem pozvonila še enkrat. Z obrazom, ki je razodeval dokajšnjo zavzetost, se je nazadnje prikazala Alisa. »Gospa?« je vprašala.

»O, Alisa!« sem dejala. »Kaj Roberta ni? Hotela sem, da bi mi prinesel čaj pod divji kostanj.«

»Robert je šel na pošto in se še ni vrnil, gospa. Gospa Danvers je razumela, da pridete bolj pozno k čaju. In tudi Frith je zunaj. Ako izvolite čaj že zdaj, vam ga lahko jaz pripravim. Ura je šele pol petih.«

»Nič ne de, Alisa. Počakala bom, da se Robert vrne.«

Komaj je bil Maksim odnesel pete, je bilo že vse narobe in vsak je delal, kar je hotel... Vsaj meni se je zdelo tako. Nikoli se še ni bilo zgodilo, da bi bila Frith in Robert oba hkrati z doma. Frith je res da imel svoj prosti dan. Roberta so bili poslali na pošto, in zastran mene je bilo pričakovati, da me z izprehoda dolgo ne bo domov. Ta gospod Favelli si je bil dobro izbral trenutek, da obišče gospo Danversovo. Kar predobro... Nekaj v vsej istoriji ni bilo v redu; prisegla bi bila, da ne. In tista prošnja, naj Maksimu nič ne povem? Da bi nakopavala gospodinjstvo sitnosti ali povzročila nastope, je bilo seveda zadnje, kar mi je hodilo na misel. A še manj

sem se nameravala zameriti Maksimu.

Kdo je neki bil ta Favell? Maksima je imenoval kar kratko »Maks«. Nič ga ni tako klical. Samo enkrat sem bila videla to ime, z visokimi, poševnimi, čudno ostrimi črkami zapisano na prvo stran neke knjige. Zdelo se mi je, da je bila tista, ki ga je zapisala, edina, ki ga je klicala Maks.

Ko sem tako neodločno stala v veži, še vedno misleč na čaj in sama ne vedoč, kaj naj storim, me je zdajci izpreletela misel, da gospa Danvers morebiti ni vrila in zanesljiva oseba, za kakršno jo imam, in da nemara snuje Maksimu za hrbtno kaj sumljiviga; ko sem se danes pred časom vrnila, sem bila zalotila njo in njenega skrivca, in ta se je bil izmotal s tem, da je nastopil kot star prijatelj Maksima in vse njegove hiše. A kaj sta potem delala v zahodnem krilu? Zakaj sta bila zaprla okniče, kakor hitro sta me zagledala? Teman nemir me je obsel. Frith in Robert sta bila z doma... Hišni sta bili v svojih sobah, kakor po navadi ob zgodnjem popoldanskem času... Danversova je ob tej uri lahko delala, kar jo je bilo volja. In če bi bil ta človek lopov in bi bil zmešal starki glavo? V zahodnem krilu je bilo mnogak dragocenega. Nenadoma se je porodila v meni zbegana odločnost, da stopim gor, v tiste sobe, in se prepričam na svoje oči...

Roberta še ni bilo nazaj. Do čaja sem imela baš dovolj časa. Negotovo sem vrgla oči po galeriji. Vsa hiša je bila videti pogreznjena v pokoj in tišino. Služničad je bila daleč. Jasper je glasno lokal vodo iz svoje skledice ob znožju stopnic, da je kar odme-

valo pod visokimi oboki. Krenila sem proti glavnim stopnicam. Srce mi je razbijalo kakor od čudnega tujega nemira.

XIV

Stala sem na istem hodniku kakor že prvo jutro. Kasneje nisem bila več tu, nič me ni vleklo, da bi šla. Solnce je plalo skozi okno in alkovu in risalo zlate lise na stenski opaž.

Od nikoder ni bilo slišati glasu. Kmalu sem začutila tisti duh po zaprtih, praznih sobah, ki sem ga že poznala. Obstala sem v neodločnosti, kam naj se obrnem; lega hišnih prostorov mi je bila še vedno neznana. Spomnila sem se, da je bila takrat gospa Danvers stopila skozi neka vrata za mojim hrbtno, in zazdelo se mi je, da je morala soba, ki jo iščem in ki ji okna gledajo na travnike in proti morju, ležati prav tu, kjer sem zdaj. Pritisnila sem na ključko in vstopila. Tema je bilo, kajti oknice so bile zaprte. Tipaje sem iskala stiskalo in prižgala luč. Bila sem v majhnem predsobju, ki je, sodeč po velikih omarah vzdolž sten, služila za oblačilnico; nasproti mene so bila druga, odprta vrata, ki so vodila v večjo sobo. Stopila sem vanjo in tudi tu zavrtila stikalo. Malo je manjkalo, da nisem od zavzetosti odskočila: soba je bila docela opravljena in je zbujala dojem, kakor da v nji nekdo prebiva.

Pripravljen sem bila, da bom videla stole in mize našimljene v platnene prevleke in veliko zakonsko posteljo ob steni takisto pregrnjeno s platnom.